

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12,50 din., četrt leta 6,50 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana št. 10.603. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

45 številka

MARIBOR, dne 25 oktobra 1923

57. letnik.

Zbor zaupnikov SLS.

VABILO

na zbor zaupnikov Slovenske ljudske stranke, ki se bo vršil

v ponedeljek, dne 5. novembra 1923 ob pol 11. uri popoldne v dvorani hotela „Union“ v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Politika SLS — poročata dr. Korošec in dr. Brejc.
2. Organizacija SLS — poroča dr. Kulovec.
3. Resolucije — predložene po vodstvu SLS.
4. Volitev načelnika SLS in I. podnačelnika.

V nedeljo, dne 4. novembra ob 4. uri popoldne bo v dvorani Akademskega doma (poleg hotel „Union“, Miklošičeva ulica št. 5) v Ljubljani zborovanje delegatov političnih organizacij SLS. O točkah, ki bodo predmet razpravljanja, bodo referirali dr. Korošec, Sušnik, dr. Kulovec, Vesenjak in tajnik Krajnc.

Za načelstvo SLS:

dr. Korošec, t. č. načelnik.

Organizacije naj takoj izvolijo delegate za zborovanje v nedeljo. Razpravljale se bodo važne politične, gospodarske in organizacijske zadeve.

Zaupnike na deželi opozarjamo, da bo dne 5. novembra ob 3. uri popoldne tudi občni zbor Jugoslovanske Kmetijske zveze.

Kdo je zapravl avtonomijo?

Slovenci in Hrvati od dne do dne bolj občutimo vsestranske udarce centralizma.

Vedno naraščajoče zle posledice centralistične uprave presedajo že našim demokratom in samostojnim. Demokrasko časopisje in tudi „Kmetijski list“ je že začel sikati proti centralističnim izrodkom v davkih, taksah itd. Seveda, na zunaj in javno nočejo priznati ne demokratije, ne samostojni, da so sočetje sedanjega upravnega žalostnega stanja, ampak so si izmislili v svoji pokvarjenosti in hudobiji novo laž, češ: Klerikalci sami so zapravlili avtonomijo. To hudobno laž čitamo dan na dan po vseh nam nasprotnih listih.

Kako je z zapravo avtonomije, hočemo v naslednjem pojasniti.

Slovenska ljudska stranka si je osvojila zahtevo avtonomije Slovencev že pod rajno Avstrijo. Z zahtevo po slovenski samostojnosti je stopila v okvir nove države in ni ter ne bo popustila od te zahteve niti za las. Za kar smo se z vso odločnostjo potegovali pod staro Avstrijo, za kar bijemo neprestani boj v naši novi državi, tega torej nismo mogli zapraviti, ker av-

tonomije doslej še nismo posedali. Poleg zahteve avtonomije je stopila naša stranka v novo državo na čisto samostojni podlagi kot stranka in do danes ni iskala nobene opore pri kakih drugih srbijskih stranki. Ujedinili smo se Srbi, Hrvati in Slovenci, a Slovenska ljudska stranka se ni ujedinila z nobeno drugo stranko in je ravno radi tega ohranila kot edina prava zastopnica Slovencev še v marsikaterem oziru slovensko samostojnost. Za avtonomijo, a na lastnih — res slovenskih nogah, to je bila in ostane gonilna moč naše stranke.

Sedaj pa pogledjmo, kako je z demokrati in samostojnimi, ki nam lažljivo-hudobno očitajo, da smo mi zapravlili avtonomijo.

Kakor hitro so prišli po preobratu liberalni poslanci iz Slovenije v Beograd, je bilo njihovo prvo delo, da so se popolnoma združili z njih vrednimi srbijskimi bratci-demokrati in se prekrstili v jugoslovanske demokrate. Kot jugoslovanski demokrati so klečepazili pred Srbijanci, kjer so le mogli in nas pošteno-zavedne Slovence ovajali in črnili, kjerkoli so mogli. In vse to so uganjali radi tega, da so se lahko s pomočjo srbijskih demokratov obdržali na vlasti in lahko z njimi skupno zobali iz vladnih korit. Kot ujedinjeni s srbijskimi demokrati in priklenjeni k vladnim koritom so navdušeno pomagali pri ustvarjenju pogubonosne centralistične ustave, za njo enoglasno glasovali in še danes zahtevajo njeno izvršitev.

Danes, ko so vrgli radikali demokrate iz vladne mize, korito jim prevrnjena korita, pa že uvidevajo, kje tiči kal upravnega zla, da je v centralizmu in bi radi zvalili krivdo zaprave avtonomije na klerikalce.

Isti strici kot demokratje so tudi njihova deca — samostojni. Še predno je Samostojna nastopila kot s poslanci zastopana stranka v ustavotvorni skupščini, je že vabila v Slovenijo na svoje shode skoz in skoz centralistično navdahnjene srbijske zemljoradnike. Nekdanja glava zemljoradnikov Avramović je bil z Mermoljo, Drogenikom in Urekom velikokrat na samostojnih shodih na Slovenskem štajerskem. To pa je itak vsakemu še v živem pomenu, da je bilo prvo delo samostojnih, ko so se pripeljali prvič v Beograd, da so se po vzgledu svojih očetov-demokratov ujedinili s srbijskimi zemljoradniki. Očka Pašić je še g. Pucelja priklenil k vladnemu koritu in ni čuda, da so samostojni poslanci v konstituenti prvi dvignili prste za centralistično ustavo. In danes, ko so brez politične moči, ni imel g. Pucelj nobenega nujnejšega opravka, nego da je zopet kot skesan grešnik zlezal pod srbijski klobuk, stopil zopet v klub centralističnih zemljoradnikov.

Glede klečepazenja pred Srbi in ustvaritve glavnega zla v naši državi — centralizma — so ravnali samostojni ravno tako kot demokratje. Najpoprej so se

čisto ujedinili s srbijskimi centralisti in potem pa navdušeno kot vladni koritarji glasovali za ustavo.

Danes pa, ko so samostojni ravnotako kot demokratje pognani od vladnih dobrot, bi radi zvalili krivdo občnega zla na klerikalce.

To so torej dejstva glede zaprave slovenske samostojnosti. Iz teh kratkih izvlečkov iz demokratsko-samostojne zaprave slovenske avtonomije pač lahko vsak do posname, kdo je zapravlil Slovence samostojnost. Demokratje in samostojni so imeli v ustavotvorni skupščini ključ do slovenske avtonomije v rokah, a so ga za ceno vladnih korit pognali ter pogazili v blato ter zlo srbijskega centralizma. Tisti torej, ki ima v rokah ključ do samostojnega doma, a si ga ne odklene in ga požene v stran, je zapravljevec lastne samostojnosti — in tako so ravnali v konstituenti demokratsko-samostojni zapravljevi avtonomne Slovenije.

Srbi-radikali lovijo Slovence v svoje mreže.

(Dopis iz mariborske okolice).

Pri volitvah 18. marca 1923 se Pašičevim hlapcem v Sloveniji ni posrečilo, da bi zvalili z obljubami volilce v srbsko radikalno mrežo. Razpeli so sicer mreže na vse strani v Sloveniji, a niti kmet, niti delavec, ne trgovec, ne invalid, ne državni nastavljenec ni maral se prodati srbski radikalni stranki. Viničarjem so obljubljali srbski hlapci 1 milijon 400.000 K ter breje krave in telice, ako volijo Pašičevo stranko. Posebno so se trudili za srbske radikale neznačajni, denarja pohlepni ljudje; to so taki, ki ne poznajo ne vesti in poštenja. A napravili so slab «kšeft». Ne eden slovenskih okrajev se ni dal kupiti od Pašičevih ljudi. Srbski radikali niso dobili v Sloveniji ne enega poslanca.

Nad 97.400 volilcev je glasovalo na Slovenskem štajerskem. In od teh so dobili srbski radikali borih 1365 glasov. To je tako mali drobec, da finančni minister, srbski radikal dr. Stojadinović kot glavni kandidat niti blizu ni prišel v poštev. In z njim vred so propadli tudi vsi njegovi okrajni kandidati. Tako so na primer dobili srbski radikalni kandidatje v Slov. Štajerju v okraju Brežice samo 40, Celje 88, Dol. Lendava 216, Konjice 18, Laško 53, Ljutomer 66, Maribor desni breg 110, Maribor levi breg (z mestom Maribor vred) 182, Mozirje 14, Murska Sobota 351, Ormož 22, Prevalje 23, Ptuj 95, Slov. Gradec 48 in Šmarje 39.

Za srbsko radikalno stranko so dali glasove samo ljudje, ki se dajo kupiti. Judeževi groši so bili mero-dajni. Zvedel sem iz čisto zanesljivega vira, da je srbsko radikalno stranko stal vsak glas, ki ga je dobila v Sloveniji, 2500 K. Ogromne svote so potrošili radikali Srbi Pašičeve vrste, da bi speljali slovenske volilce na

Živ pokopau.

Po angleškem izvirniku Arn. Bennett napisal Paulus.

1. nadaljevanje.

Saj se tudi domovina ni brigala zanj. Brala ga je, slavila njegova dela, da, njega samega pa je zanemarjala. Njegovi ideali so mu morali služiti kruh, mesto da bi mu ga dajala domovina, ki ji je on dajal svojo srčno kri, sam pa pri tem —

Zvonec je zapel skozi samotne, prazne prostore velike hiše —

Hišni zvonec je bil, spodaj pri vratih je visel na zarjaveli žici, starosveten in onemogel. Oče ga je dal napraviti, ko je bil Aleš še deček. Njegovo razglašeno bingljanje je javkajoč odmevalo po praznih kotih in Aleš Blaž je planil po koncu.

Krčevito se je oprijela njegova roka stolovega naslonjala, plašno je pogledal k vratom, postavil nogo, — pa spet sedel. —

Pustimo za trenutek Aleša Blaža, slavnega in mnogo branega pisatelja, in si oglejmo drugo plat njegove osebnosti, ki je mnogo bolj zanimiva, četudi je bila svetlo čisto neznana, in ki nam bo pojasnila čudne in neverjetne okolščine njegovega življenja.

Kot zaseben človek je bil Aleš Blaž namreč neizmerno plah in boječ.

Čisto drugačen je bil, nego ste vi ali jaz na primer.

Nam se nikdar ne zgodi, da bi nas pograbil neznani strah, kadar se moramo srečati s tujim človekom ali pa celo govoriti z njim, mu povedati svoje ime, ne zgodi se nam, da bi nam klečala kolena in bi nas oblival mrzel pot, če moramo vstopiti v dvorano, polno ljudi, mi

ne zardimo in ne čutimo otročje zmedenosti, če stopimo v prodajalno ali pa naročamo v gostilni natakarju. Da bi se obotavljali ali bi celo preplašeni in nerodni stali in gledali krog sebe v takih preprostih slučajih življenja — to nam niti na misel ne pride. Mi se obnašamo naravno in neprisliljeno in svoje ime povemo povsod in vsakomur, ki ga hoče vedeti. Zakaj bi se naj zdrav človek obnašal drugače —?

Aleš Blaž je bil drugačen.

Vzbujati pozornost, vzbujati zanimanje sveta, povedati: «Jaz sem Aleš Blaž —», to je bilo zanj strašno, grozno, nemogoče. V tem oziru je bil pisatelj Aleš Blaž čisto drugačen nego človek Aleš Blaž. Na papirju je znal biti jekleno pogumen in drzen ko gladen volk. Če je držal za pero, ni poznal nobenega strahu.

Sicer pa je bil plah ko srna. In to je bilo krivo, da je svet poznal pisatelja Aleša Blaža, za človeka Aleša Blaža pa se ni brigal. Šel je v tujino, mesto da bi bil doma s komolci prerinil v ospredje svojo osebnost, skril se je, mesto da bi bil vzbujal pozornost in obračal nase oči po ulicah, kavarnah, gledališčih in drugih prostorih, kjer hodi in poseda javnost. V «Ljudski univerzi», v društvu žen, da, v sami kraljevski akademiji prosvete bi bil moral nastopiti — in že zdavnaj bi bil dobil častni naslov, častno nagrado, preskrbljen bi bil za življenje, ne bi se mu bilo treba boriti za kruh. Kako neki bi naj našla kraljevska akademija Aleša Blaža, če se je pa skrival —! Ali je njena dolžnost, iskati umetnike in pisatelje —?

Spet je pozvonilo, topot glasneje in s poudarkom.

Aleš je vedel, da mora vstati in iti odpirat. Človekoljubje je to zahtevalo od njega in skrb za lastno osebo tudi. Kajti pozni gost je bil brez dvoma zdravnik, ki je prišel pogledat bolnega človeka gori v prvem nad-

stropju. Bolni človek gori v sobi je bil Hinko Brglez in Hinko Brglez je bil Alešev sluga.

Aleš si je pred nedavnim časom omislil slugo. Ne iz udobnosti in ker je imel preveč denarja. Denarja vobče ni imel preveč. Ampak prav zaradi tega, ker ni mogel in ni mogel med ljudi. Plah je bil.

In Hinko je bil izvrsten sluga. Malopridnež in pretkan navihanec je bil — tako je sumil Aleš — sicer pa zelo uporaben. Kakor vi in jaz na primer tudi Hinko ni bil prav nič plah in boječ. Vsako reč je storil čisto naravno. Ljudi se ni bal. Polagoma je postal nenadomestljiv, edina zveza med Alešem in med svetom. Hinko je nakupoval, Hinko je kuhal, Hinko je hodil na pošto in če je bilo treba osebnih stikov, k založniku, Hinko je storil vse.

Na vso srečo ni bil nikdar bolan — hočem reči, do včeraj. Včeraj pa je nepričakovano zbolel. Nerodnež! Kako naj on, Aleš, živi brez Hinkota —? Najbrž se je kje prehladil na svojih potih.

Ves dan se je boril, pogumno boril s svojim prehladom, hodil po opravkih v mesto in mimogrede stopil tudi k zdravniku. Sinoči pa je, brez vsakršnega predhodnega obvestila, opustil svojo borbo, v trenutku ko je pripravljaval posteljo za gospodarja, prišlo ga je in ker njegova postelja ni bila pripravljen, je legel kratkomalo v gospodovo posteljo gori v prvem nadstropju. Hinko je storil vsako reč naravno. In Aleš mu je še celo moral pomagati pri slačenju.

Alešu se je godilo, kakor bi mu bil kdo tla izpodnesel. Ni si vedel pomagati. Še zase ni znal ničesar storiti, kako bi naj storil kaj za Hinkota? Žganja Hinko ni maral in tudi kruha in klobas ne. In v Aleševi shrambi ni bilo druga ko žganje in kruh in klobase. Ubožec je kratkomalo legel in molče in tiho ležal ter

krivo pot. A vse ni nič izdalo. Slovensko ljudstvo je obsodilo 18. marca podkupovanje in srbsko radikalno hlapčevanje ter ni dalo Srbom v Sloveniji niti enega poslanca.

S tem je slovenski narod pokazal, da je po ogromni večini pošten. Slovenci se nečemo prodajati Srbom radikalom, pa če nam magari Pašič ponudi vse svoje palače in milijone! Tu je slovensko ljudstvo govorilo tako lepo in častito besedo, da se je res moramo veseliti. Tudi naši Prekmurci niso marali za radikale-Srbe in Benkove srbsko radikalne obljube.

Dolg nos so dobili 18. marca razni dr. Lenardi, Verliči, Jurkoviči, Zupanci, Tavčerji, Slanovci, Nachtigalli in drugi, ki so se udinjali za srbsko radikalno stranko.

Slovenski ljudski stranki, ki se bori z vsemi silami proti srbskemu radikalnemu gospodstvu, je dalo ljudstvo nad 55.000 glasov. S tem je naš narod obsodil srbski centralizem, obsodil kruto one, ki ne priznavajo slovenskega naroda, ampak nas imajo za Srbe, oziroma nas hočejo posrbiti. Cel svet je videl, da Slovenci nočejo biti srbski radikalni hlapci, ampak samosvoji gospodarji na slovenski zemlji.

V zgodovini Slovencev imamo tudi suženjsko dobo. Tujec, graščak-Nemec se je postavil za gospodarja Slovencev. Zagospodoval je nad narodom in celimi pokrajinami, koder je bival naš rod. S korobačem, bičem, bikovko in gorjačo v roki je graščak s pomočjo krutih valpetov naganjal naše slovenske pradede na srednjeveški kuluk. Na strme griče in gore so morali slovenski ljudje voziti in nositi kamenje, les in drugo robo ter graditi gradove in udobna stanovanja pohotnim in krutim graščakom-tujcem. Celovo vrsto stoletij je padal tujec bič po glavi in hrbtu naših ljudi. Trebalo je stotin stoletne borbe, da se je narod otel okov suženjstva.

Srbski centralizem, v katerega so nas pomagali vkovati slovenske poturice — samostojni in demokrati — hoče nas Slovence zopet zaslužniti. Dokaz za to: Neznosno nalaganje novih davkov, nove takse, kruti zakoni, ki nam jemljejo svobodo. . . . Ves denar iz Slovenije v Srbijo, nazaj iz Beograda pa samo še prihaja krivica za krivico. To vse so znaki suženjstva!

Ker se Slovenci ne maramo zaslužniti ne tujcu in tudi bratu ne, radi tega so srbski radikali pograbili drugo sredstvo: Podkupujejo slovenske ljudi! Pašič in njegovi radikalni ministri nimajo denarja za uboge in trpeče, ne za invalide, ne za železničarje, ne za državne nastavitelje, ne za vdove in sirote. Nič! Radikali imajo za vse te samo papirnate obljube! Kmeta, obrtnika in sploh davkoplačevalca gulijo in gulijo. In mnogo milijonov tega denarja gre — kam — za podkupovanje efijaltskih, izdajalskih duš! Vse strada, vse propada, a milijone meče Pašič onim, ki se mu prodajo. Čemu? Da bi dobil med Slovenci ljudi, ki bi narod zapeljali. . .

Ne bodo imeli sreče tisti Srbi radikali, ki to počenajo in delajo take naklepe. Še manj sreče in blagoslova pa bodo imeli pri svojem »delu« oni žalostni slovenski sini, ki se prodajajo za Judežve groše! Tudi Judež Iškarijot je prodal Krista in sebe za srebrnike. In obesil se je. . . . Ljudje, ki danes v Sloveniji silijo k srbskim radikalom, so suhe veje, koje odpadejo od slovenskega debla. Podobni so trilemu štoru, ki še sicer nekaj časa životari, a trohnoba mu ugasne vsako življenje. Take suhe veje in trili štori so oni »značajneži«, oni »možje«, ki se po pasje ponižno hlinijo ter postanejo radi praznih obljub in tisočakov hlapci, slugi srbske radikalne stranke. Denar, ki ga prejemaajo za svoje izdajalsko delo, pa nosi madeže in maroge, nastale iz krvavih srag izžemanega slovenskega ljudstva.

Slovenska ljudska stranka in četa 20 zastopnikov,

čakal na zdravnika, ki je obljubil, da pride zvečer na obisk.

In zemlja se je zasukala krog svoje osi in tema je legla nanjo. Ubogi Aleš pa je zabrižen stopical po stopnicah iz pritličja v prvo nadstropje in iz prvega nadstropja spet nazaj v pritličje, dokler mu ni Hinko s slabotnim glasom, a kratko in odločno povedal, da bo že vse dobro in naj ga pusti pri miru.

In Aleš Blaž, slavni, zavidani pisatelj, junak vseh mladih deklet, ki bero povesti, veselje in zabava vseh izkušenih starih ljudi, ki iščejo razvedrila v lepem berilu, se je nastanil v prazni sobi svojega sluga, prižgal okajeno svetiljko, se naslonil na mizo, čakal na neprijetne dogodke, ki so se bližali, in mislil na svoje življenje —

V tretje je zabingljaj starosvetni zvonec, da bi se bila lahko utrgala zarjavela žica, in potrkalo je, da je bobneče odmevalo po praznih prostorih. Mrtvi bi se zbudili na tako trkanje.

Aleša je pretreslo: »Kaj, če je nevarno bolan —?«

Nemirno je skočil po koncu, za trdno odločen, da stopi pred javnost, naj stane kar hoče.

II.

Aleš je odprl večna vrata.

Pred njim je stal dolg, suh, zdelan človek v fraku in cilindru.

Boječe, negotovo, zlaho sta se pogledala moža pri luči ulične plinove svetiljke. V veži ni bilo luči.

»Tukaj stanuje gospod Aleš Blaž?« je vprašal prišlec plaho.

Ko je Aleš čul svoje ime iz tujčevih ust, ga je ob-

ki so ohranili zvestobo slovenski domovini, pa se bo borila naprej s podvojeno silo za popolno svobodo, za neodvisnost Slovenije, to je za našo avtonomijo. Mimo onih suhih vej in trhljih štorov, ki odpadajo, pa bo šel cel narod s pomilovalnim pogledom. . .

Kdor danes od Slovencev pristopa k srbski radikalni (Pašičevi) stranki, je nehal biti Slovenec!

Kdo je kriv?

Kdo je kriv, da nas Beograd tako guli in davi v denarnem oziru? Tisti, ki so na Vidovdan leta 1921 glasovali za centralizem, za absolutno komando Beograda nad vsemi pokrajinami. Bili so to: srbski radikali, demokrati in Pucljevi samotsojneži.

Kdo je kriv, da nam beograjska vlada nalaga tako strašne davke? Tisti, ki so leta 1921 glasovali za ustavo, po kateri si Slovenci ne smemo sami oskrbovati gospodarstva v Sloveniji in ne sami odločati o davkih. Zopet radikali, demokrati in Pucljevci.

Kdo je kriv, da dobivamo tako slabe zakone? Radič, ker s svojimi 70 poslanci čepi doma za pečjo in imajo tako Srbi večino v državnem zboru.

Kdo je kriv, da se čutijo srbski radikalc neomejene gospodarje v naših krajih? Zopet Radič, ki mirno pusti, da nam Pašičevi ljudje jemljejo gospodarsko moč.

Kdo je kriv, da ima krava vime v Beogradu, a gobec v Sloveniji? Tisti, ki je proti avtonomiji Slovenije, proti naši samoupravi.

Kdo je kriv, da še kmalu ne bo boljše? Tisti Slovenci, ki so še danes pri demokratski, samostojni ali socialdemokratski stranki. Kako to? Ker te stranke iz gole hudobije delujejo skupno s srbskimi radikali proti samoupravi (avtonomiji) Slovenije.

Samo ena rešitev je za Slovence in za Slovenijo: Vstrajajmo v borbi za dosego avtonomije! — Prav vsi vstrajajmo in se borimo. Dosegli jo bomo! Irci so se stoletja borili za svobodo svoje domovine, danes so že svobodni!

Zakaj naj varčujemo?

Med vojno in po vojni je smisel za varčevanje skoraj popolnoma padel. Glavni vzrok temu ni bila samo vojna, ki je med ljudskimi sloji razširila pijančevanje, zapravljanje itd., glavni vzrok je bil ta, ker se je ljudem zdelo, da res ni bilo vredno varčevati. Denar ni imel nobene vrednosti, zato je vsakdo gledal, da je denar obrnil v blago, pa če tudi blaga ni potreboval. Ljudje, ne samo, da niso več vlagali, ampak so celo stare prihranke dvigali in jih vtikali v različno blago. Danes pa je denarni položaj zopet tak, da so varčevalci, ki tudi v časih ničvrednega denarja niso dvignili hranilnih vlog, marveč še nove vlagali, veseli, da so varčevali, ker imajo v stiski na strani potrebno rezervo. Zakaj to? Zato, ker denar zopet prihaja do veljave. Pred vojni in vojni vlagatelji imajo korist na rastoči valuti. Sedanji vlagatelji so vložili malovredni denar, vun pa bodo dobivali dober denar. Naj to nekoliko pojasnimo.

Do zadnjega časa je naša vlada zasledovala politiko inflacije denarja. To se pravi, da se je država pri Narodni banki kar naprej zadolževala, vsled česar je bila Narodna banka prisiljena, dajati v promet vedno nove bankovce. Na ta način je vrednost denarja neprestano padala. Menda je danes vsakemu jasno, da je vrednost denarja v veliki meri odvisna od množine bankovcev v prometu. To je bila torej inflacija, ki je tirala naš denar neusmiljeno navzdol. Sedanji fin. minister

pa je rekel: Stoj, dosti je tega! In je začel politiko deflacije denarja. On ne dovoli, da bi se država zadolževala pri Narodni banki, nego pravi, da mora država izhajati s svojimi dohodki. S tem je prenehalo tiskanje novih bankovcev in posledice so se takoj pokazale: naš denar je začel na vrednosti pridobivati. Danes je na curiški borzi, ki je merilo vrednosti papirnatih valut z zlatim švicarskim frankom, 100 naših dinarjev je vredno približno 6.60 švicarskih frankov, dočim je bilo pred enim letom 100 naših dinarjev vredno 5.40 švicarskih frankov. Vsi znaki kažejo, da bo vrednost denarja — rastla.

Če se bo vrednost našega denarja še dvignila, vsaj tako obeta finančni minister, se bo s tem nujno zvišala tudi njegova kupna moč ali drugače povedano: cene blaga bodo začele padati. Pri kmetijskih pridelkih se to že čuti. Manj se čuti pri manufakturi, kolonijalnem blagu in industrijskih izdelkih. Nobenega dvoma pa ni, da bo konkurenca v trgovini tudi tukaj potisnila cene navzdol.

Z ustalitvijo ali stabilizacijo denarja se morajo nujno ustaliti tudi cene blaga, kar je za kmetijstvo velikega pomena.

Še večjega pomena pa je v tem slučaju nekaj drugega, namreč varčevanje. Pri stalnosti denarja pride varčevanje zopet do polne veljave. Varčevalci imajo za svoje varčevanje korist, in sicer dvojno: prvič, da so sploh nekaj privarčevali, drugič, dobijo lepe obresti. Če bo vrednost denarja rastla, pride k temu še tretja korist, namreč dobiček na prirastku valute, to se pravi, da bodo dobili izplačan več vreden denar, kakor so ga vložili. Tisti, ki bi danes kupili blago, češ, da je denar premalo vreden, bo pri porastku valute na izgubi, ker bo pozneje isto blago manj vredno kakor denar, ako bi ga bil shranil.

Naše geslo danes mora biti: Varčevanje in še enkrat varčevanje in zopet varčevanje. Vsako gospodarstvo in ravno tako tudi kmetijsko gospodarstvo rabi kapital. Namen kmetijski kapital zbirati in organizirati imajo naše kmečke, zadružne hranilnice in posojilnice. Marsikdo, ki je po vojni svoj denar trosil in celo iz posojilnice dvignil, se danes, ko denar pridobiva na vrednosti, bridko kesa. Pa ne samo to, on sedaj spozna vrednost posojilnice ter se obrača nanjo za posojilo. Kako bo pa posojilnica dajala posojila, ako ni ljudi, ki bi kmetijski kapital zbirali, to se pravi nalagali in ga s tem dali na razpolago posojilnici, da more dajati posojila pomoči potrebnim. Kdor tedaj nalaga svoj denar v posojilnico, ta ne samo koristi sam sebi, ampak celemu kmetiskemu stanu in pomaga na noge kmetiskemu gospodarstvu. Brez kmetiskega kapitala v kmetijstvu napredek in izboljšanje ni mogoče in kmetijski kapital se zbira v naših zadružnih hranilnicah in posojilnicah.

Upavičene pritožbe od severne meje.

Zalostno stanje obmejnega vinogradništva.

Kraji ob naši severni meji so po pretežni večini vinorodni. Glavni pridelek je vino, žito, in druge življenske potrebščine pa si mora obmejno ljudstvo kupovati za vinski izkupiček. Obmejnemu prebivalstvu bi bilo tedaj pomagano, ako bi naša vlada skrbela za to, da bi obmejni vinogradnik res tudi lahko prodal svoje vino v N. Avstrijo. Ako vlada ne bo ublažila ter znižala izvozne carine vsaj za obmejno vinogradništvo, bo to tekom par let čisto propadlo. Treba nameč pibiti, da imajo ravno ob meji nemškoavstrijski podaniki zelo veliko in razširjen vinogradov. Lastniki teh lepo bo-

Užigalica je zaplamlata v temi. Zdravnik je pogledal po Alešu in nato po veži.

»Kod pa naj grem?«

»Tule po stopnicah.«

Lučica je ugašnila, po temi sta tipala po stopnicah navzgor in se pritipala po nerodnih kotih do spalnice.

Aleš Blaž je odprl vrata.

Sveča je dogorevala na nočni omarici in osvetljevala par kosov revnega pohištva, razpostavljenega po kotih in ob stenah, in posteljo, ki je s svojo udobnostjo in snažnostjo čudno samevala v zanemarjeni, zaprašeni sobi.

Zdravnik je pristopil in pregledal bolnika.

»Mrazi ga!«

Hinkotov starikavi obraz — tudi on je že imel 50 let — je bil ves zasin. Mož se je tresel od mraza v kljub debeli pernici in kopici toplih odej, ki so ležale na njem. Pa ni se genil, ni zinil besede, le mračno je strm predse.

»Ali so še ženske po koncu —?«

Sunkoma se je obrnil zdravnik k Alešu in rezko je donel njegov glas.

Aleš se je prestrašil.

»Nihče razen naju ne stanuje v tej hiši. — Sama sva.«

Manj izkušen človek bi se bil začudil, pa zdravnik je bil izkušen človek in je videl že različne reči na svetu. Zato se ni čisto nič začudil.

»Torej pa vi! Brž prinesite vroče vode!« Zapovedujoče je govoril. »Brž! In žganja! In še odej! — Pa ne stojte tule tako štorasto! Čakajte, z vami grem v kuhinjo. Kažite mi pot!«

(Dalje prihodnjic.)

lila zona. Preklicani Hinko! Ali bi ne bila zadostovala hišna številka?

»Da!« je odgovoril, napol plašno napol nevoljno.

»Vi ste zdravnik —?«

»Da!«

Stopila sva v temno vežo.

»Kako je bolniku?«

»Ne vem, kaj bi dejal —. V postelji leži in miren je.«

»To je dobro. Ko je bil danes zjutraj pri meni, sem mu naročil, naj gre v posteljo.«

Mučen molk je zavladal. Aleš je pokašljaj, zdravnik je tudi pokašljaj, si pomencal roke in pomemral od lomek neznanne melodije.

»Glej ga«, je šinilo Alešu skozi glavo, »tale človek je boječ, se mi zdi!«

In zdravniku je šinilo skozi glavo: »Glej ga, tudi tale je eden izmed tistih —!«

In hipoma sta se oba počutila čisto domača. Toliko da si nista podala rok.

Aleš je zaprl vrata, stala sta v temi.

»Mimogrede, — kaj pa mislite da mu je?« je vprašal z glasom kakor mlad fantič.

»Ne vem. Prehlad! V prsih mu je hropelo in pis-kalo. Mogoče je vse. Zato sem mu rekel, da ga bom no-coj obiskal. Nisem mogel priti prej, oprostite! Od šes-tih zjutraj sem na nogah! Saj veste, kaj se pravi, za kruh se boriti —!«

Kruto se je nasmejal.

»Zelo ljubeznjivi ste, da ste prišli!« je dejal Aleš z gorko hvaležnostjo v glasu.

»Hvala lepa, hvala! Ni bilo tako hudo! — Pa luči ni nobene tukaj, kakor vidim. Prižgal bom užigalico.«

gatih vinogradov so Gračani, pa tudi razni bogati Nemci iz obmejnih nemškoavstrijskih trgov. Glede vina so ti avstrijski podaniki, ki imajo vinograde pri nas, veliko na boljšem, nego mi. Tem se nudi nešteto prilik, da po raznih ovinkih izvozijo svoj bogati vinski pridelek v N. Avstrijo in ga tamkaj prodajo za drag denar. Radi bogatega izkupička za slovensko vino v N. Avstriji lahko ti nemški posestniki veliko bolje obdelujejo svoje vinograde, pa tudi dražje plačujejo svoje delavce, kot mi. Glede dobre prodaje vina so Avstrijci, ki imajo vinograde pri nas, v vsakem oziru na boljšem nego naši ljudje, ki to razliko vidijo in se opravičeno hudujejo nad vlado, ki noče kazati niti najmanjšega zanimanja za obmejno vinogradništvo.

Tudi v drugem oziru so Avstrijci na boljšem.

Kakor znano, imamo ob meji upeljan takozvani dvomejaški sistem, ki se raztega na daljavo 10 km obojestransko. Ravno ta način medsebojnega prometa nudi ugodnosti ter dobiček samo Avstrijcem, a ne nam. Avstrijci lahko prihajajo čisto neovirano k nam z nahrbtniki, ki so lahko poljubno obsežni, in nosijo od nas razne živiljske potrebščine, kot: moko, mast, meso itd. in sicer po 5 kg dnevno za eno osebo. Ravno živeža se pridela v obmejnih krajih veliko premalo in še to kar je, pokupijo Avstrijci ter znosijo v nahrbtnikih preko meje. Glede prehrane so vsi kraji ob severni meji pasivni (premalo se pridela), ako torej iznašajo Avstrijci še to malo živeža, kar se ga pridela, povzročajo na ta način vedno večjo draginjo.

Edina dobrot, ki jo nam nudi obmejni promet, so nemško avstrijski mlini, kamor vozijo in nosijo obmejni Slovenci svoje žito, ker sicer bi morali voziti predaleč. Pa tudi od te ugodnosti imajo velik dobiček nemškoavstrijski mlinarji, ker moramo mi Slovenci pošteno plačati, da nam meljejo in sicer plačamo en del v naturi, drugega pa v našem denarju in to po višini, kakor jo določijo Avstrijci.

Iz Avstrije bi se izplačalo k nam uvažati edino: sladkor, petrolej, sol, užigalice in cigaretni papir, a to je prepovedano. Vse drugo blago se za nas Slovence v sedanjih razmerah ne izplača prinašati iz Avstrije, ker ga dobimo na domačih tleh ceneje.

Iz ravnokar navedenega pač lahko vidi vsakdo, da so pritožbe obmejnega slovenskega ljudstva upravičene. Res narodno zavedno obmejno ljudstvo najbolj peče dejstvo, ker imajo od obmejnega prometa dobiček pri kratkovidnosti beograjskih mogotcev samo Avstrijci.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V petek je bilo jesensko zasedanje narodne skupščine in volitev skupščinskega predsedstva. Izvoljeni so bili s pomočjo Nemcev in Turkov iz južne Srbije radikalni kandidati in sicer isti kot pri prejšnjem zasedanju. Poskus Draškovičevih demokratov za združen nastop opozicije proti vladi se je razbil in izjalovil vsled odklonilnega stališča srbskih zemljoradnikov in vsled neiskrenosti Pribičevićevih demokratov, ki so hoteli opozicijo samo izkoristiti, da se potem, ko bi vlada padla, lahko zopet zvežejo z radikali.

Kakor hitro je bilo izvoljeno predsedništvo narodne skupščine, so se začele zadnje priprave za svečanosti — za krst prestolonaslednika in za poroko prince Pavla z grško princeso Olgo. Prestolonaslednik je bil v nedeljo krščen na ime Peter. Krstu je pozno v noč sledilo slavlje na dvoru, po mestu je bila pa bakljada. Povodom svečanosti je bilo objavljeno veliko povišanje častnikov. Dobili smo 75 novih generalov. Razglašeno je bilo tudi pomiloščenje za vojaške krivce, ki je pa razočaralo, ker obsega samo manjše prestopke in kršitve vojnega zakona ter proti pričakovanju ne oprošča nobenega obsojenca iz solunskega procesa, ki je iz političnih razlogov izvršene srbske oficirje brez pravih dokazov vrge v dolgoletno ječo. Za udeležbo pri slovesnosti je določil vsak poslanski klub nekaj svoj članov in vsi so dobili tudi povabila, samo par bosanskih poslancev ne, kar je izvalo veliko ogorčenje v Jugoslov. muslimanskem klubu.

Vlada namerava po sestavi finančnega odbora narodno skupščino za dalje časa odgoditi, da bi lahko brez njenega nadzorstva rešila nekaj vprašanj, zlasti pa dokončala pogajanja glede Reke z Italijo. Opozicija bo odgoditvi parlamenta in samovoljnemu vladnemu delu odločno nasprotovala.

VOLITVE V AVSTRIJI.

Volitve v državni zbor (Nationalrat) in v deželne zbore pretečeno nedeljo so po svojem izidu ostro obsodile velenemško in monarhistično stremljenje. Pridobili so krščanski socialci, ker so na vladi dokazali, da imajo smisel za uspešno državno gospodarstvo v najtežjih časih, socialisti so obdržali vse svoje postojanke in še pridobili, propadli so pa velenemci ter razne male monarhistične skupine in tudi Bauernbund beleži velike neuspehe. Državni zbor bo štel sedaj 165 (prej 183) poslancev in od teh bo krščanskih socialcev 82, socialistov 67, velenemcev in kmetijcev, ki so imeli poprej 28, sedaj komaj kakih 15. Slovenci v državnem zboru ne bodo imeli zastopnika, pač pa dva o koroškem deželnem zboru in sicer župnika Poljanca iz Škocijana in zdravnika dr. Petka iz Velikoveca, ki sta oba znana kot odlična narodna delavca. Na Dunaju imajo od 120 poslancev socialisti 78, krščanski socialci 41, židovska zveza pa 1 poslanca. Velenemci in monarhisti so popolnoma propadli, če so tudi skušali priti na površje pod raznimi imeni.

FASISTOVSKA ITALIJA.

je zopet zakrivila v imenu svoje »dvatisočetne kulture« nov zločin nad našim življenjem. »Goriška Straža« je izšla v žalni obliki. Prinesla je odlok videmskega prefekta, po katerem morajo biti vsi članki prevedeni obenem v laščino. Zgodilo se je nečuvno nasilje, da slovenski list ne bo smel izhajati več izključno v slovenskem jeziku: poleg blagodnečnega materinskega jezika se bo morala odslej bliščati tudi laščina, dokler se lepega dne ne bode zahotelo gospodu prefektu, prepovedati še zadnji ostanek slovenščine v javnosti. To nekulturno dejanje je izvršila fašistovska Italija v trenutku, ko se smejo tiskati listi narodnih manjšin skoro po vseh državah predvojne Evrope. Spričo tega barbarizma se moramo vprašati: Kje je še kaka nadnarodna moč v Evropi, da bi preprečila tako strašno nasilje? Kaj so storili goriški Slovenci, ta majhna manjšina, veliki in »plemeniti« kraljevini Italiji, da se maščuje nad njimi s tako ogabnimi, da ne rečemo naravnost zavratnimi sredstvi? Radi nasilja nad našim narodom je treba Italijo obtožiti pred Društvom narodov in tudi naša vlada bi morala v to svrhu podvzeti primerne korake.

NOTRANJI BOJI V NEMČIJI.

V nedeljo so poreski veleindustrijalci v Aachenu proglasili samostojno poresko republiko v spekulativni nameri in nadi, da se bo dalo s Francijo dobro izhajati. V Aachenu se je sestavila tudi neka vlada, ki pošilja sedaj v druga mesta svoje proglase ter pripravlja celo oborožene pohode. Francozi jo podpirajo ter so izjavili, da jo bodo branili. Delavske organizacije napovedujejo štrajke. — Tudi med Bavarsko in Berlinom so zveze prekinjene. Da se reši spor države z Bavarsko, je državna vlada predlagala naj se predloži državnemu zboru v razsodbo. Bavarska vlada je ta predlog odklonila ter je danes jutraj dala vse čete državne brame, ki se nahajajo na Bavarskem znova zapriseči in sicer se glasi prisega ne več na Nemčijo, temveč na Bavarsko. Spor je s tem silno poostren. Govori se, da namerava državna vlada odpoklicati vse čete državne brame iz Bavarske, zdi se pa, da je sedaj po izvršeni prisegi to že prepozno. Sklenjeno je bilo, da se za sredo ali petek skliče državni zbor k izrednemu zasedanju, da razpravlja o sporu z Bavarsko. Seje se bodo udeležili vsi ministrski predsedniki posameznih dežel, izvemši bavarskega, ki je že sporočil, da ne pride.

Iz delovanja naših poslancev.

Ruše. V nedeljo, 21. t. m. se je vršil pri nas dobro obiskan shod SKZ. Naš poslanec g. Falež je poročal o svojem delovanju in o zakonih, kateri so se v narodni skupščini sprejeli. Poslanec Vlad. Pušenjak je razpravljal o gospodarskih vprašanjih, ter pojasnjeval vzroke, ki so poslabšali gospodarski položaj naše države in povzročili zvišanje davkov, govoril o borbi Jugoslov. kluba za dosego avtonomije in navduševal k vztrajnosti. Zborovalci so pazljivo in z zanimanjem sledili izvajanjem obeh govornikov in izrekli na predlog predsednika zborovanja g. Bečele zaupnico Jugoslov. klubu. V resoluciji, ki se je soglasno sprejela, so protestirali proti neznošnim bremenom, katere povzroča povišanje davkov in taks, novi vojaški zakon in kuluk ter proti vsakemu ukinjenju naših prosvetnih zavodov. Zastopnik Jugoslov. strokovne zveze g. Lajh je pozival delavstvo k organizaciji in javil, da se v kratkem vrši delavski shod v Rušah. Ta shod je zopet pokazal, da napredujemo, osobito izkazuje napredek naša mladina. Naša želja je, da se prirede pri nas večkrat politična in poučna zborovanja.

V Čadramu je Slov. ljudska stranka, oziroma KZ v nedeljo, dne 21. oktobra priredila politično zborovanje. Shod se je vršil v Orlovskem domu ter je bil dobro obiskan. Otvoril in vodil ga je gospod Rantigaj. Poslanec dr. Hohnjec je zborovalcem pojasnjeval najbolj pereča vprašanja zunanje in notranje politike. Postavil je v pravo luč vse tiste stranke in tiste politike, ki so kot stvoritelji centralizma krivi sedanjih težkih razmer v državi in zlasti med Slovenci, pa bi radi odgovornost odvalili na našo stranko. Vse laži naših nasprotnikov ne morajo omajati zaupanja slovenskega ljudstva v našo stranko in njene voditelje. To dokazujejo številni shodi naše stranke in tudi shod v Čadramu. Enoglasno so bile sprejete naslednje resolucije: 1. odobravanje in popolno zaupanje politiki in delu poslancev SLS. 2. Protest zoper upeljavo kuluka v Sloveniji; 3. zahteva po jesenskih počitnicah na ljudskih šolah po deželi; 4. Protest zoper ukinjenje bogoslovne in medicinske fakultete na slovenskem vseučilišču v Ljubljani.

V Št. Petru na Medvedovem selu smo imeli dne 21. t. m. zelo lepo uspešni shod SLS. Poročal je poslanec Vrečko o delovanju Jugoslovanskega kluba. Govoril je tudi okrajni tajnik Deželak. Soglasno so bile sprejete resolucije: proti ukinitvi katoliške bogoslovne in medicinske fakultete ter proti uvedbi kuluka v Sloveniji. — Jugoslovanskemu klubu pa je bilo izrečeno popolno zaupanje.

Tedenske novice.

Vabilo na občni zbor Jugoslovanske kmetске zveze, ki se vrši dne 5. novembra ob 3. uri popoldne (na dan zborovanja zaupnikov SLS) v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Načelnikovo poročilo (Brodar). 2. Tajnikovo poročilo (Krajnc). 3. Volitev načelstva. 4. Zadrúžništvo (dr. Basaj). 5. Slučajnosti. — Ivan Brodar, t. č. predsednik.

Našega poslanca Gezo Šiftarja iz Prekmurja so hoteli pristaši srbske radikalne stranke pridobiti za Pašičevo stranko. Nagovarjali so ga, da naj izstopi iz Slovenske ljudske stranke in Jugoslovanskega kluba in naj prestopi k radikalom. Obljubili so mu za to denar in ministrski sedež. Pritiskali so nanj in mu grozili tako, da je mož bil res nekaj časa izven sebe. A ostal je zvest naši stranki. Ljudstvo v Prekmurju je bilo, ko je slišalo, da hočejo srbski radikali Šiftarja kupiti, silno razburjeno. Narod nikjer ne mara ljudi Pašičeve stranke, ki je spravila Slovence v nesrečo. Srbska radikalna vlada nam je povišala davke, nam vsiljuje kuluk, okovala nas je s pomočjo samostojnežev v pogubonosni centralizem. Ves denar vleče iz Slovenije v Beograd, a nazaj ne dobimo nič. Pašič si je sedaj najel v Sloveniji ljudi, ki so željni izdajalskih bankovcev. Poslal jih je na vse strani, kot svoje apostole, da bi vlovili Slovence v srbsko stranko. Slovenci, bodite pazljivi!

Čegav je denar, s katerim podkupujejo Pašičevi srbski agenti nekatere lahkoverne Slovence? Naš krvavo zaslužen denar je. V take svrhe ga uporabljajo. Na tisoče in tisoče ljudi strada, z obupom zre v bodočnost. Zima je pred durmi. Gladnim in bednim vlada ne da pomoči, a za politične lopovščine pa siplje milijone. Mi Slovenci kličimo vsak dan glasneje: Dajte nam naš denar v našo upravo! Vi radikali ga mečete za podkupovanje, mi ga hočemo dati celemu narodu za njegove potrebe. Avtonomija, gospodarsko-finačna ločitev od Beograd je edina naša rešitev.

Zadrúžno-socijalni tečaji. V zadnji številki »Slov. Gospodarja« se nam je glede zadrúžno-socijalnih tečajev v Prevaljah in Marenbergu vrnila pomota, ki se mora popraviti tako: Pondeljek, 10. decembra ob pol 9. uri dopoldne: Prevalje, v dvorani kat. izobraževalnega društva za sodni okraj Prevalje, (ne Marenberg, kakor je stalo to zadnjič!). — Torek, 11. decembra ob pol 9. uri dopoldne: v Marenbergu v gostilni Brudermann za sodni okraj Marenberg.

Dve žalostni vesti. Smrtno nevarno sta obolela g. ljutomerski dekan Ozmec in kaplan iz Vidma ob Savi Škorc. Oba gospoda se priporočata sobratom, prijateljem in vernikom v molitev.

Mariborske novice. Po mariborski okolici je po večini že končana trgatve. Nabrali so skoro vsi vinogradniki polovico manj nego lani, a kapljica je za polovico boljša od lanske. Povprek je vseboval mošt po mariborski okolici 20 stopinj sladkorja. Mariborska Orjuna je hvala Bogu v razpadu. Predsednik te naše Orjune in glavni urednik »Tabora«, na 14 dni zapora obsojeni Jaka Rehar se je te dni skregal z dr. Žerjavom. Dr. Žerjav sam izjavlja v ljubljanskem »Jutru«, da se trpeli demokratje pretepača Reharja le milostnim potom pri »Taboru«, a sedaj ga bodo napodili. Rehar bo šel gotovo med radikale, ker se zbira ves mariborski demokratični gnoj. Mariborski radikali so se osmešili pred celotno javnostjo, ker so hoteli kupiti našega prekmurskega poslanca Šiftarja, a jim je kupčija grdo spodletela. Po mariborski okolici je nastopilo jesensko deževje, ki nam oznanja praznik Vseh svetnikov. Radi hladnih dni so tudi splavarji omejili svoj promet po Dravi.

Zagonetka. Iz Selnice ob Dravi nam poročajo: Po sestnici v Črešnjevcu je prodala mesarju Traberju v Selnici prašiča. Ta prodaja je sicer nekaj vsakdanjega, a čudno je to, da je žena dobila pri izplačilu en stodinarski bankovec premalo. Ljudje se čudijo, kako se je to zgodilo, ker sta štela doma mesar ter mesarica denar in sicer tako glasno, da jo je slišala hišna gospodinja tja gor v kuhinjo in je svota odgovarjala kupu. Ljudje so tihega in glasnega mnenja, da je mogoče ta bankovec požrla zemlja — — —

Blagoslovitev novih zvonov se vrši pri Sv. Križu nad Mariborom v nedeljo, dne 28. oktobra. Sosedje in prijatelji na noge.

Blagoslovitev novih zvonov v Ojstrici nad Dravogradom. Podružnica sv. Duha je imela tri zvone. Srednjega je pobrala vojska, mali iz leta 1618 in veliki iz leta 1638 sta zaradi svoje starosti ostala. Da se izpolni vrzel med ostalima zvonoma, smo naročili pri zvonarni Bühl v Mariboru dva nova zvona, ki sta v torek, dne 9. oktobra prispela v Dravograd, odkoder smo ju 10. oktobra pripeljali k župnijski cerkvi na Ojstrico. V nedeljo, dne 14. oktobra se je vršila slavnost blagoslovitve, kater se je udeležilo v kljub slabemu vremenu mnogo ljudi. Po prvi sv. maši, kateri je daroval domači gospod župnik U. Hafner v farni cerkvi, sta se nova zvona v slovesnem sprevodu med pokanjem topičev in sviranjem godbe prepeljala k podružnici, ki je bila lepo okrašena. Na to ju je blagoslovil č. g. Jos. Rozman, ki je imel tudi lepo pridigo in je daroval slovesno sveto mašo. Ni trajalo dolgo, in nova zvona sta se oglasila iz stolpa v največje veselje vseh faranov, ki so s svojo darežljivostjo omogočili to slavnost. Manjši zvon je kupil Matevž Pešl, p. d. Žižpat na Kozjem vrhu, večjega pa vsi župljani skupaj. Vsem bodi izrečena najlepša zahvala, posebno še cerkvenim ključarjem Janezu Božiču in Antonu Plimonu. Omenjeno še bodi, da so to prvi novi zvonovi v Mežiški dolini.

Tipotapski žganjetoč v Št. Janžu na Dravskem polju. Vsak treznomislec človek, ki ima količkaj ljubezni do svojega naroda in zmisla za dobro stvar, mora priznati, da je preobilo pijančevanje zlasti pa žganjpitje največja nesreča za ljudi. A kljub temu se najdejo pri nas ljudje, ki na tihotapski način prodajajo »šnops« ter tako zastrupljajo naše ljudstvo. Tak junak je tudi trgovec Ravnik, največji nemškutar, kar jih je kedaj videl Št. Janž. Na tihem, brez dovoljenja toči »šnops« in pivo v svoji trgovini in pri tem svojem nedovoljenem poslu uganja naravnost nesramno politiko. Svojo politično barvo spreminja kot kameleon, on je vse, kar kdo hoče, kakor jud, v resnici pa je vedno nemškutar, kar je raz-

vidno iz sledečih dejstev. Najprej si je kupoval »Marburger Zeitung«, potem pa »Tabor«, sedaj pa, ko Nemci vlečejo s srbskimi radikali, pa si je naročil »Jutranje Novosti«. Pred volitvami se je nemškutar Ravnik delal pristaša SLS, če je prišel v dotiko s kakšnim zavednim »klerikalcem«, če pa je govoril z Dobnikom, s sokolašem Jarcem ali kakim drugim samostojnejšem, tedaj pa je bil Ravnik pripravljen za Samostojno smrt storiti, danes pa je radikal na zunaj, a v srcu je nemškutar, da mu ga ni para. Ob vsaki priliki hvali Schauerja in se poteguje zanj. Ravnik celo ve povedati, da je poslanec Schauer in edini Schauer odpravil carino na krompir in edini Schauer se v gospodarskem oziru poteguje za Slovence. Naravnost ogabno se zdi poštemu človeku, če sliši tako lažljivo čevkanje. Ob vsaki priliki nemšku tari naš dični Ravnik, s svojo ženo govori le nemški, če greš mimo njegovega stanovanja, ti doni na uho: »Bas, di« Sedaj, ko je davek povišan, laže Ravnik okoli, da sta Korošec in Vesenjaka tega kriva. S pozivnim lističem je letal k zloglasnemu učitelju Jarcu in njemu tožil, koliko mora plačati. Postala sta ob tej priliki sokolaš in nemškutar Ravnik zopet velika prijatelja, dasi ga je lani hotel Jarc preteptati radi nemškutarstva. Jarc si je mislil, dobro bo, sedaj bo pa Ravnik udaril po SLS, samo našutnati ga je treba in Ravnik bo ljudi v svoji trgovini pri točenju žganja tako hujskal, da bodo vsi preklinjali Korošca in njegovo stranko. In res, Ravnik pridno hujskal! Da je pri šnopsu najlažje delati politiko in kmete farbati, to mi dobro vemo. V nedeljo med poznim opraviлом pridejo fantje nad »šnops« k Ravniku, Jarc se temu smeje kot »učitelj-vzgojitelj«, saj se pri Ravniku kuje bič za SLS, za Korošca, za domačega fajmoštra in kaplana itd., saj smo že Jarca samega videli med poznim sv. opraviлом stati za Zelovim hlevom ter uganjati neslane šale, trgati lepake itd. Sedaj pa je tovarna za javno mnenje v Ravnikovi trgovini, ali boljše »šnopsarni«. Škandal, da mu ga ni para, da imajo nemškutarji tako oblast pri nas, da lahko delajo in čevkajo, kar hočejo. Vprašamo pa: »Ali je okr. glavarstvu znano, kaka osebnost je nemškutar Ravnik tu v St. Janžu, da celo leto toči »šnops« in pivo brez dovoljenja in nesramno psuje vse, kar je slovenskega?!« Ako bi se morda mislilo, da navedena dejstva ne odgovarjajo resnici, naj se blagovoli vprašati pri tukajšnjih uradih! ! ! Ali financarji njč ne vidijo in ne slišijo, kaj se godi v tukajšnji trgovini. Oblasti, zganite se!

Novice iz Vurberga pod Mariborom. Kakor že malodane povsod po Sloveniji smo si tudi pri nas nabavili dva nova zvona iz mariborske livarne Bühl. Blagoslovitev novih zvonov smo praznovali nad vse slovesno. Novim zvonom sta kumovala oba cerkvena ključarja Janez Lužnik in Franc Domiter. Dne 13. t. m. so nam novi zvonovi zapeli mrtvaško pesem in sicer žalibog ravno hčerki cerkvenega ključarja Lužnika, ki se je še le komaj februarja t. l. poročila z našim uglednim pristašem Ivanom Ravšl. Kako je bila blagopokojna pri ljubljani, je pričal njen pogreb, katerega so vkljub slabemu vremenu se udeležile množice ljudstva. Ob grobu se je poslovil od rajne mlade žene domači g. župnik, pevci so ji zapeli v slovo na domu ter ob grobu ganljive žalostinke. Rajni Miciki želimo večni mir, žalujoči rodbini pa naše sožalje. Vinska trgatev je pri nas razun v graščini, končana. Mošta je malo, ker je največ grozdja uničila peronospora ter plesnoba; a pridelana kapljica je dobra, ker je jesensko solnce nadomestilo, kar je zamudilo radi deževja poletno. V naši fari so se začeli v zadnjem času oglašati pri raznih hišah neznani uzmoivi, ki kradejo kokoši. Teh tatinskih nepoštenjakov še doslej ni bilo mogoče izslediti, a bodo že prišli v pest pravici.

Poroka. (Poročilo iz Gor. Polskave.) Pri nas se je poročil 22. t. m. g. Franc Kolar, posestnik in cerkveni ključar z ugledno kmetsko hčerko iz Vehovarjeve hiše. Bilo srečno! Ob priliki gostije je bilo darovanih za Dijaško večerjo 200 K.

Zanimivosti od Sv. Andraža v Slov. gor. Po dolgi in mučni bolezni je umrl blagi mladenič Leopold Kvar, star šele 23 let. Z velikim naporom je prišel ob roki svoje sestre prvi petek oktobra v cerkev k skupnemu sv. obhajilu. Vsem so bile oči slozne, ko smo gledali rajnega Leopolda, suhega in bledega kakor smrt, z globoko odprtimi očmi, le s težavo bližati se mizi Gospodovi, da se združi s presvetim Srcem Gospodovim v sv. obhajilu. Božje Srce bodi mu plačnik in dodeli njegovi duši večni mir. Našemu vrlému možu Blažu Habjaniču je pa neizprosna smrt pokosila majhno Lojziko in jo presadila iz te doline trpljenja v kraj večnega veselja. Naj prosijo pri Bogu za svoje žalostne starše. — Predzna tatvina se je zgodila pri kmetu Grmu v Hvaletincih. V noči, ko so domači prešali, prišli so tolovaji z vozom in odpeljali, kar so kje našli. Celo noč so vršili svoj nepošten posel, še le proti jutru jih je pregnal domači fantek, ki je prišel polagat živini. Pokradli so vsakovrstno zrnje, moko, mast, meso itd. O tatovih pa še ni nobenega sledu. Kaj delajo orožniki? Toliko tatvin se vrši, in sicer velikih tatvin, o tatovih se pa nič ne zve. Ljudstvo je nemirno in nevoljno zaradi tega. — Tne dni smo dobili položnice za davek. To je bila nevolja in godrnjanje vsepovsod. Bodo nas li res čisto ogulili? Vse pomiljuje ubogege kmetiča, le gospodje demokrati in samostojni pravijo, da se kmetič še vedno predobro godi, naj le plačuje, saj ima.. Ob volitvah bodo se pa zopet sladkali in govorili: Le mi demokrati in samostojni vam hočemo dobro, sedaj pa pravijo, davki morajo biti še večji. Ali spoznavate te gospode?

Dva detomora v Prekmurju. V Murškem Središču v Prekmurju je te dni našla neka deklica truplo novorojenega deteta. Deklica je vprašala potem navzočo Elizabeto Horvat, o kateri je vedela, da je rodila nezakon-

skega otroka, če je morda umorjeno dete njeno. Ta pogovor med deklicama je slučajno slišal mimoidoči orožnik ter takoj začel izpraševati Elizabeto Horvat, ki mu je po dolgem obutavljanju priznala, da je v resnici rodila dete ter ga umorila, toda, dete, najdeno pri mlinu, ni od nje, ker je ona svojega zakopala. V resnici so našli na od nje označenem mestu v zemlji truplo deteta, razsekano na drobne koščke. Nečloveško mater so takoj zaprli. Orožništvo pa še išče drugo detemorilko, katere otroka so našli za mlinom.

Strokovna zveza državnih cestarjev za Slovenijo ima po sklepu načelstva v Celju svoj občni zbor v nedeljo, dne 4. novembra t. l. v Zidanem mostu v prostorih Mozer ob pol 9. uri dopoldne. Ta občni zbor bo dal smernice našemu bodočemu strokovnemu delovanju in bo velike važnosti za bodočnost naše zveze. Na občni zbor pride tudi poslanec Jugoslovanskega kluba. Skupine morajo poslati po poslovniku svoje zastopnike. Dostop imajo in so vabljeni vsi člani zveze. Lahko se udeležijo tudi neorganizirani, kateri so namenjeni vstopiti v SZDC. Skupine prejmejo navodila v okrožnicah pravočasno. Vsak udeleženc občnega zbora se mora po dopisnici prijaviti vsaj 4 dni pred na naslov: Strokovna zveza drž. cestarjev Celje, hotel Beli vol in s pripombo: ali naroči obed. Udeleženci naj pridejo s prvimi jutranjimi vlaki, odpeljejo pa se že popoldne. Vse stvarne predloge se mora 4 dni prej vpsaliti načelstvu.

Okrajni cestarji. Kakor smo že poročali, se je ustanovila Strokovna zveza cestarjev za Slovenijo, ki je edina zastopnica državnih in okrajnih cestarjev, z namenom, da izvaja istim pravične delovne pogoje in možnost življenja. Da se omogoči pristop tudi tukajšnjim cestarjem, da bodo podočeni v delovanju organizacije, se vrši v petek, dne 2. novembra ob 11. uri dopoldne strokovni sestanek cestarjev v dvorani kat. pomočniškega društva, Lekarniška ulica št. 6-I. nadstropje. (Bližu mestnega magistrata). Pridite vsi, ki se zavedate, kako nujno potrebna vam je vaša strokovna organizacija.

Trafikanti Slovenije. Poslali smo vsem tovarišem, ki so priglasili svoj vstop v Zvezo trafikantov, pristopnice. Vsak se naj potruži, da pridobi v svoji okolici toliko članov, koliko je prejel pristopnic. Le s sodelovanjem vseh nam bo mogoče ustreči velikim nalogam organizacije. Zeleti bi bilo, da se čim preje združi cela Slovenija v enotni organizaciji. Torej vsa pojasnila daje Pokrajinsk tajništvo Jug. strokovne zveze, Maribor, Wildenrainerjeva ulica 6.

Razlika med našim in samostojnim shodom. Iz Polja poročajo: »Kmet. list« št. 52 prinaša popolnoma lažnjiv dopis o shodu Slovenske ljudske stranke pri nas dne 30. septembra. V odgovor povemo samo to, da je bilo na našem krajevnem shodu v Polju petkrat toliko ljudi, kakor na samostojnem okrajnem shodu v Kozjem dne 21. oktobra, kjer je bilo baje celih 30 poslušalcev in še med temi dve tretjini somišljenikov Slov. ljudske stranke.

Zalostna usoda »prangerja« v Podsredi. Malokateri trg na Slov. Štajerskem je bil tako ponosen na svojega »prangerja« iz dobe srednjega veka, kot ravno trg Podsreda. »Slov. Gospoda« je prinesel opis tega spomenika in tudi boj sosednih Šentpeterčanov za posest tega kamna. Šentpetrani so namreč vedno zavidali Podsredčanom posest »prangerja«, češ, ravno na ta kamen je navezana čast tržanstva, katera pa baje bolj pristojna Št. Petru nego Podsredi. Že pred desetletji so Šentpeterčani po noči ukradli Podsredi »pranger« in ga prepeljali v Št. Peter. Iz cele zadeve se je razvila dolgotrajna pravda, katere žrtev so bili Šentpeterčani. Sovraštvo med Podsredo in Št. Petrom ni nehalo radi »prangerja« do danes ne. Podsredčani so namreč po oni tatvini svoj pranger priklenili k zemlji z železjem tako, da ga ni bilo mogoče po tihem in brez hrupa izmakniti. Sedaj nam je došlo poročilo iz Podsrede, da so v noči od 21. na 22. t. m. še doslej neodkriti Šentpetrani izruvali »pranger«, ga prevrnili ter razbili. Iz cele malenkostne zadeve se bo gotovo razvil zopet čisto nepotreben prepir radi neznantnega sramotilnega kamena, ki pa nima glede trške časti prav nobenega pomena. Glede posesti prangerja bi se Podsreda in Št. Peter mirnim potom lahko sporazumela.

Strah v Ljubljani. Po Spodnji Šiški pri Ljubljani že nekaj dni straši skrivnostna oseba, oblečena v črno moško obleko, na licu pa nosi črno masko. Pojavi se zdaj tu, zdaj tam ter zopet popolnoma skrivnostno zgine. Vse poizvedovanje za čudnem neznancu je bilo dosedaj zastoj. On si pa dan za dnem izmišlja nove posebnosti, s katerimi straši ljudi. Tako je v nedeljo dobilo več ljudi pismo, v katerem se jih svari, da naj ne poskušajo zasledovati neznanca. Pismo je bilo podpisano s tremi križi. V ponedeljek je pa neznanec povabil v p'smu nekega pekovskega pomočnika, da naj pride zvečer na Ljubljansko polje k nekemu križu. Pomočnik je zelo korajžen fant, pa je sklenil, da pride na povabljenno mesto, kjer bo neznancu strašilo že posvetil. Ob določeni uri je res čakal pri križu z nabasanim samokresom v roki. V nekoliko minutah se je približal neznanec, zavil v temno haljo in z masko na licu. Ko je prišel v bližino, je pomočnik nameril samokres ter hotel ustreliti. Toda s samokresom, ki je poprej brez hibno deloval, se je zgodil nekaj čudež ter se ni dal izprožiti. Preplašen fant je sedaj ostal brez obrambe pred neznancem. V tem trenutku pa se je pojavil za njegovim hrbtom, kakor da bi zrasel iz zemlje, še drug možakar, ravno tako oblečen in maskiran, kakor njegov drug in oba sta prišla pekovskega pomočnika, ki je bil že ves trd od strahu ter ga privezala na križ. Siromak je visel med nebom in zemljo kake četrte ure in slaba bi mu bila predla, da ga niso prišli iskati njegovi tovariši, ki so ga rešili. Po celi Ljubljani vlada radi tega silno veliko razburjenje.

Zahvala. Iskreno zahvalo izrekam del. zaupniku g. Vranjeku iz Griž in gospodu poslancu Gostinčarju. Pred štirimi leti sem bil odpuščen brez vzroka iz železniške službe, obračal sem se na vse stranke in organizacije, da mi pomorejo, da službo zopet dobim, pa vse zastoj. Nazadnje sem se obrnil na Krščansko delavsko zvezo. Del. zaupnik g. Vranjek mi je sestavil prošnjo na ministrstvo saobračaja, gospod poslanec Gostinčar pa je posredoval, da je bila prošnja v Beogradu ugodno rešena. Po zaslugi gospoda poslanca in g. Vranjeka sem rešen iz obupnega stanja v katerem sem se nahajal. Priporočam vsem tovarišem-železničarjem, delavcem in drugim trpinom, organizirajmo se v SLS in njenih organizacijah, ker le na ta način bomo kaj dosegli. Matije Plevnik, Velenje.

Po Slovenskem Štajerskem znana tvrdka za izdelovanje in popravo orgel Brandl v Mariboru je izvršila zadnji čas več poprav orgel po Bački. Za vzorno popravo je prejela tvrdka več zasluženih pohvalnih pisem in to tudi mi toplo priporočamo vsem cerkvenim predstojništvom, ki si nameravajo dati popraviti orgle.

Gospodarstvo.

Za prodajalce vina. Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru opozarja vse proizvajalce vina, da so zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, prijaviti dobljeno količino vina pristojnemu oddelku fin. kontrole. Nadalje je vsak, kdor proda vino, dolžan, da prijavi pristojnemu oddelku fin. kontrole prodano količino vina, predno istega izroči kupcu. Na vsako tako prijavo dobi prodajalec vina od oddelka fin. kontrole za nezatrošarinjeno vino kontrolni list, za zatrošarinjeno vino pa svobodnico. Kontrolni list oziroma svobodnico mora prodajalec izročiti istočasno z vinom kupcu, ki pa mora kupljeno vino tekom 24 ur po prejemu prijaviti svojem pristojnemu oddelku fin. kontrole ter izročiti istemu tudi kontrolni list, oziroma svobodnico. Če pa je dobil kupec vino s kontrolnim listom, mora tudi v gori omenjenem roku 24 ur plačati odpadajočo trošarino in eventuelno obč. doklado k trošarini. Kdor ne prijavi tekom 10 dni svojega vinskega pridelka ali opusti prijavo prodaje vina, bo kaznovan po čl. 85 trošarinskega pravilnika na denaro kazen 100 D. — Kupec vina pa, ki ne prijavi tekom 24 ur prejetega vina in ga ne zatrošarini v istem roku v slučaju, da je sprejel nezatrošarinjeno vino, se bode smatrala v smislu člena 77 tl. troš. pravilnika kot tihotapec ter ga čaka kazen v dva do štirikratnem znesku prikrajšane trošarine. Tudi se mu zapleni vino, ki ostane tako dolgo zaplenjeno, dokler ne plača prikrajšane trošarine in kazni.

RAVNANJE Z MOSTOM DO NJEGOVEGA POKIPENJA.

Ko smo pobrali grozdje ob lepem vremenu in ga sprešali v sladek mošt, tedaj še bodi naša skrb, da napravimo iz grozdnega soka čimprej dobro in stano vitno vino. Ako mošta nismo kar od preše prodali, moramo stremeti za tem, da negujemo naš pridelek kar najbolje ter ga pripravljamo za poznejšo uporabo. Produkt naših vinogradov spraviti na višek svoje popolnosti bodi naša največja naloga in dolžnost.

Zategadelj razumen in previden vinogradnik ne prodaja rad svojega vinskega mošta, temveč ga neguje do zrelosti in potem kot kvalitetno vino proda potom vinarske zadrage ali naravnost potrošačem v roke. Da dosežemo dobro kvaliteto, se moramo držati vseh praktičnih izkušenj in pametnih navodil o ravnanju z vinskim moštom.

Od preše naj teče mošt naravnost v sode, kjer bo pozneje kipel. Ob enem ga preizkusimo na gostosti, oz. na množini v njem se nahajajočega sladkorja. Za navadne potrebe so najboljše Klosterneuburske moštne tehtnice. V primerno posodico nalijmo mošt in v nje ga narahlo spustimo čisto obrisano tehtnico. Tehtnica ima zaznamovane zareze s številkami. Do katere številke se je tehtnica potopila, toliko odstotkov sladkorja se nahaja raztopljenega v moštu. Letos bo vagal mošt 16 do 20 odstot. V naših krajih vsebuje vinski mošt normalno 18—24 stopinj. Od množine sladkorja v moštu zavisi vrednost mošta ter se ga po njem tudi plačuje.

Osnažene sode zažveplamo pred vlivanjem z žveplom in sicer na polovnjak en pol do 1 in pol azbestne treščice. Druge vrste žveplo, katero kaplja pri gorenju, je za to svrhu neuporabno, ker bi prišlo žveplo na dnu sode v dotiko s kipečim moštom in utegnilo pozneje vino pokvariti. Od tod izvira največkrat duh in okus vina po gnilih jajcih. Z žveplanjem uničimo vse škodljive glivice, ki se nahajajo v sodu in deloma tudi v moštu. Mošt od močno gnilega grozdja (podbirina) pretočimo po preteku 2 dni v drugi, močno zažveplani sod. Primerno žveplanje prepreči škodljivo delovanje glivič plesni in očetnih bakterij, obenem pa pospešuje razvoj koristnih, to je dobrih kvasnih glivic.

Sode napolnimo različno po velikosti sodov in letnika. Dober vinski mošt od dobrega vinskega letnika kipi počasi in dalje časa, nego manj vreden mošt od slabega vinskega letnika in kraja. Za kipeenje pustimo pri polovnjaku do 15 cm, pri večjih sodih pa sorazmerno več praznega prostora pod pilko. Vso posodo, ki se uporablja pri napolnjevanju sodov, je večkrat izplakniti s čisto vodo, da se ne zarede očetne glivice na njej.

Pri razpošiljanju mošta je sod močno zažveplati, da zadržimo kipeenje za nekaj dni. Razen tega je pustiti pod pilko tudi nekaj praznega prostora ter postaviti v sod polčevinasto transportno vozilo. Za Transporte v bližini lahko sod napolnimo in zabijemo, ako se vrenje še ni začelo.

Za kipeenje se uporabljajo steklene, porcelanaste ali glinaste kipeelne vehe. Vehe sicer niso neobhodno potrebne, toda za vrenje mošta zelo koristne. Kipeelne vehe je postaviti trdno v sode, da zrak ne more dohajati do mošta. Kipeelne vehe omogočajo, da pri vrenju tvoreča se ogljenčeva kislina uhaja nemoteno na plan, zunanji, s škodljivimi glivicami nasičeni zrak pa ne more do mošta. Na ta način lahko mošt gladko in v redu pokipi.

Sodi z moštom za kipeenje se naj nahajajo v posebnem prostoru ali kipeelni kleti. Glavni pogoj za dobro pokipeenje je primerna toplota, ki naj ne pade pod 12 stopinj in naj ne presega 16 stopinj C. Slabi mošt pokipi tudi pri nižji temperaturi od 12 stop. C, ravno tako tudi pri uporabi čistorejnih drož. Zelo sladki mošt kipi manj burno, a za to dalje časa. Potrebna mu je stalna in višja temperatura. Pri toplini pod 12 stop. C kipi takšen mošt prepočasno in nepopolno, ali se celo ustavi ter ponavlja ob nastopu toplega vremena. Nepopolnoma pokipelo vino je podvrženo raznim boleznim, kakor ciklu, vlečljivosti itd. Pri toplini nad 16 stop. C se vrši kipeenje preburno. Ogljenčeva kislina, ki pri vrenju uhaja iz mošta, potegne seboj preveč alkohola in buketnih snovi, kar pomenja občutno izgubo na kvalifeti. Pri visoki temperaturi pa nastane lahko tudi cik. Naglo se tvo reči alkohol ovira drože v njih delovanju in to tembolj pri visoki temperaturi. Kipeči mošt je toplejši od zraka v kleti ter dvigne vsled tega tudi kletno temperaturo. Premrzlo klet je treba segreti s kurjenjem.

Kipeenje pospešujemo z mešanjem drož v sodu. To je potrebno, če temperatura pade pod 12 stop. C. Boljše kipeenje dosežemo tudi z dodatkom čistorejnih drož v primerni množini. Čistorejne drože zagospodujejo prav kmalu nad drugimi škodljivimi glivicami, kakor divji-mi drožami, glivicami od plesni in kana in očetnimi bakterijami, ki ovirajo pravilno kipeenje. Vname se pravcat boj med čistorejnimi glivicami in zgoraj navedenimi škodljivimi bakterijami, v katerem neljubi vsiljivci podležejo. Zato so vina, ki pokipe s pomočjo čistih drož proti boleznim tudi bolj odporna. V znamenitih vinorodnih krajih se nahajajo že v zemlji dobre plemenske kvasne glivice, vsled česar tamkaj umetne čiste drože niso tolikega pomena.

Čiste drože se dobijo pri kemičnih preizkuševaliških v Mariboru in Ljubljani v malih steklenih cevčkah (pipetah) konservirane na želatini. Uporabljajo se na sledeči način. Segrejemo 3 do 10 litrov mošta na 70 stop. C., da uničimo v njem vse žive organizme. Ko se je mošt nekoliko shladil, mu dodamo čistih drož, ki se v njem silno naglo razmnože in povzročijo kipeenje. To se zgodi najbolje v veliki steklenici zamašeni z vato. Potrebna toplota je 16 do 17 stop. C. Ko je kipeenje nekoliko ponehalo in so se začele drože sesedati na dno, je postala tekočina ugodna za uporabo. Zmeša se do dna ter se pridene pol do 1 l na 100 l mošta. Moštu iz gnilega grozdja dodamo še več. Čiste drože je dodati moštu po napolnjenju v sode, predno je začel sam vreti, ker le na ta način morejo zagospodovati nad slabimi drožami. Pripravi pa moramo čiste drože vsaj teden dni pred trgovijo, da jih imamo ob nalivanju mošta uporabne.

Ko je burno kipeenje končano in se sliši samo še rahlo šumenje uhajajoče ogljenčeve kisline, tedaj odvzamemo kipeelne vehe. Notranjost sode okoli pilke očistimo s posebno za to pripravno ščetko ter sod napolnimo po možnosti z enako kvaliteto. Nato ga samo nahlahlo zadelamo, da more ogljenčeva kislina še naprej uhajati.

Po končanem burnem vrenju mešamo drože, ki so se sesedle na dno sode, ko smo ga že napolnili do vrha. Mešanje mladega vina je potrebno zlasti tedaj, ako so se vsled nizke kletne temperature začele drože sesedati na dno, predno je vino popolnoma pokipelo. Z mešanjem prisilimo drože k ponovnemu delovanju; tudi omogočimo uhajanje ogljenčeve kisline, ki vrenje zadržuje. Mešanje se priporoča tudi za to, da se mlado vino poprej očisti. To je pripisovati okolnosti, da drože pri sesedanju po zakonu o privlačnosti teles v vinu plavajoče snovi seboj vzamejo. Največje važnosti pa je mešanje pri kislih vinih. V drožah se nahajajo razven kvasnih glivic tudi organizmi, ki žive zgolj ob vinski kislini in jo porabljajo za svoj življenjski obstoj. Z mešanjem spravimo imenovane bakterije z vinom tesneje v dotiko in jih prisilimo k večji uporabi kisline. Prvotno kislina vina je torej mogoče na omenjeni način v okusu znatno izboljšati. Z mešanjem preprečimo tudi rjavelost vina. Vina s premajhno množino kisline ne mešajmo z drožami, ker bi izgubila preveč kisline, ki je sicer potrebna za konserviranje vina. Mešanje se vrši s kakim zakrivljenim kolom, ali pa s posebno, za to pripravljeno kositrno lato po razmerah vsaki drugi ali tretji dan in to skozi tri tedne.

Za pokipelo vino je treba nižje kletne temperature to je 12 stop. C. Sodi naj se dolivajo vsakih 14 dni. Pri napolnjenju obrišimo pilko, še bolje pa je, ako je z vročo vodo umijemo. Pilke naj bodo iz trdega lesa in tako izstrugane, da moli tretjina pilke iz sode, druga tretjina zapira odprtino, zadnja pa se namaka v vinu. Samo takšne pilke so pravilne.

Za napravo črnine moramo vzeti le popolnoma dozorelo in zdravo grozdje temnomodre barve. Gnilo grozdje nima več barvila. Prireje se na sledeči način. Grozdje se dobro zmasi in zreblja. Peclji se prešajo posebej z gnillim grozdom. Dobro zmešano drozgo pustimo kipeeti v kipeelnih kadeh ali sodih, ki jih postavimo na dno, zgornje dno pa odstranimo. Posoda ne sme biti do vrha polna. Mekine (jagodne lupine) zadržimo pod tekočino s posebnim premikajočim vmesnim dnom, ki je večkrat preluknjano in se pritrdi v primerni višini. Kipeelno posodo je dobro pokriti, da zrak ne more dohajati do mekin in preprečimo tvorbo očetne kisline. — Skozi deset dni drozgo dnevno po dvakrat premešamo.

Na ta način se odstrani ogljenčeva kislina in barvilo se bolje izluži. Ako hočemo imeti dobro črnino, je vmesno dno, ki vzdržuje mekine pod kipečim moštom, neobhodno potrebno. Pod tem dnom se tvori vsled dviganja lupin nekaj klobuk. Ko se začne sesedati, je glavno kipeenje končano. Za kipeenje je potrebna temperatura, kakor pri belem vinu. Boljša je še nekoliko višja, da se barvilo bolje izluži. Ko je glavno kipeenje pri kraju, se drozga spreša. Ako rabimo čiste droži, jih dodamo sveži drozgi pred početkom vrenja v kadi. Pred nalivanjem naj se sod le malo zažvepla, ker bi žveplena sokislina razkrajala barvilo. Sod zadelamo narahlo, ali pa vtaknemo vanj malo kipeelno veho, ki omogočuje nadaljno tiho in dobro vrenje v sodu. Nadalje ravnamo s črnino kot z belim vinom. — Ivan Štampar, ekonom, graščina Ormož.

ZGANJEKUHA BO PROSTA.

Naši poslanci nam poročajo:

V Srbiji že od nekdaj kuhajo domače žganje iz sliv, drož in grozdja, trošarine prosto. Financarji nimajo tam z žgalnimi kotli nobenega opravka. Tam torej tudi ni sekatur in drugih sitnosti, ki jih uganjajo pri nas mnogi neprijazni financarji.

Slovenski poslanci smo neprestano protestirali proti razliki med Slovenijo in Srbijo glede žganjekuhe. V finančnem odboru smo neprestano zahtevali, da se morajo vse pravice in dolžnosti izenačiti. Finančni minister dr. Stojadinović je hotel naložiti tudi srbskim kmetom enako trošarino, kot pri nas. A temu so se uprli srbski kmeti. Da pa bi samo Slovenija in Hrvatska plačevali trošarino, pa smo odločno protestirali slovenski poslanci. Zahtevali smo tudi odpravo nadziranja in pečatenja kotlov.

Naši zahtevi se je moral finančni minister udati. Dne 9. oktobra je predložil narodni skupščini predlog zakona, po katerem bo žganjekuha prosta trošarine. Ko bo ta zakon stopil v veljavo, financarji ne bodo imeli prav nobenega opravka več pri žgalnih pripravah. Konec bo s tem tudi vseh tozadevnih sekatur. Te dni bo finančni odbor razpravljal o tem zakonu. Če bo državni zbor zakon sprejel, bo ta stopil v veljavo okoli Novega leta. Počakajte do tedaj z žganjekuho. Trošarina se bo v bodoče plačevala samo od žganja, koje se prodaja.

V «Slov. Gospodarju» bomo o tej zadevi še natančneje poročali.

ODKOD, DA ŽRO KURE JAJCA?

Gotovo je vsaka gospodinja že slišala, ali jej je celo znano iz lastne izkušnje, da žre marsikatera kura jajca. Vprašati je: Odkod to? Kateri bi zamogli biti vzroki te nenaravne navade in lastnosti priljubljene kure? Redko kedaj je kura naravno tako izprijena, da poseže po tej slaščici ter se loti jajc. Ako opazuješ kuro, jo vidiš pogosto ob steni, kjer pridno pobira, kako marljivo išče po dvorišču in po pesku ter požira, čeravno si jej ponudila ravnokar zrnje, ki ga vsega ni niti pozobala. Če slučajno najde jajčno lupino, jo zdrobi in pozoblje. Kaj torej išče in pobira ob steni, na dvorišču, v pesku in tako rada poseže po jajčni lupini?

Ona išče in si pridobiva apnenih snovi, ki jih po svoji naravi potrebuje za dovolj trdno jajčno lupino. Pomanjkanje teh apnenih snovi je eden vzrok, zakaj si privoščijo jajca.

Kura se bo nadalje privadila žreti jajca, če je zaprta, ako ne more na dvorišče, na trato, sploh v prostost. Dolg čas jej postane takorekro in spravi se nad jajca.

Kura se potem navadi rada te grde lastnosti, ako je imela priložnost, priti do razbitih jajc. Ni jej zameriti, ako si privoščijo prijeten okus svojega lastnega proizvoda. Leže pa kura vsled pomanjkanja apnenih snovi mehka jajca, jajca brez trde lupine, takozvane mečuse, se najhitreje in najraje privadi grde navade: žreti jajca.

Iz tega že lahko sklepamo na sredstvo, ki se naj rabi, da branimo kuro pred to nenaravno razvado. Svetovati je, da se zlasti po zimi, ko so kure bolj zaprte in si ne morejo priskrbiti same dovolj apnenih snovi, pri-meša zrnu nekoliko suhega apna. Na ta način zabraniš, da kura ni primorana posegati po izvanrednih sredstvih, v našem slučaju po jajcah, pridobiti si potrebnih apnenih snovi, koje rabi za trdo jajčno lupino. Da bi se dobro posušene in razdrobljene jajčne lupine v ta namen ne smeje podajati kuram, ker bi se od njih navadile kure žreti jajca, se ne uresničuje. Veliko več ravno to zabrani, da kure ne posegajo po jajcih, ker imajo priložnost, si pridobiti na ta način dovolj apnenih snovi. Nikakor ne bo gospodinja odvadila take kure omenjene nenaravne lastnosti, če napolnjuje prazno jajce s poprom in z drugimi smrdječimi rečmi. Dobro stori hišna mati, kakor hitro je prišla pri kurah na to sled, da opazuje najhujše požrešnice ter jih odvadi, dokler niso tolikanj navajene, če mogoče, naj jih opazuje, da, kakor hitro so znesle — se jim odvzame jajce. (Prih. dalje. — Kurjerejec iz samostana.)

ŠKODLJIVCI IN ŠKODLJIVKE VRTNICE V NJENEM RAZVOJU IN CVETJU.

Smo že omenili, da ima vrtnica sovražnike in še zelo nevarne. Teh sovražnikov jo je treba varovati ter braniti. Dva sovražnika sta se že pred vsem imenovala: Rožna osa, ki napada vrtnico na kroni v vejicah samih, ter krlica, ki jo ogroža v koreninah, takorekoč v srcu. Omenile sta se te dve škodljivki vrtnice radi tega, da pravočasno opozorim ljubiteljice kraljice vseh vrtnih cvetlic, da jo varujejo in ubranijo pred tema dvema sovražnikoma, dokler je še čas in ni prepozno.

Drugi škodljivci in škodljivke, pred katerimi je treba braniti vrtnice, da se ne uničijo nade, koje gojimo

glede nje, hočem natančneje opisati v naslednji razpravi:

Vsem, ki se bavijo z gojitvijo vrtnic, naj služi skratka načelo: kar se razun čebelice in črmlja nahaja živčega, lazi ter plazi po vrtnici, nima z njo dobrega namena. Komur je torej le količkaj ležeče na vrtnici, jej bo tuintam daroval pozornost, pobiral na njej nabajajoče se hrošče, kakor krilca (Rosenkäfer), majnikovega hrošča ter njemu podobnega pri vejicah, popkih in v cvetju čepečega takozvanega junijskega hrošča ali prosnice. Te-le škodljivce lahko opazimo na vrtnici in imaš lahko delo, da jih pokončaš. Več skrbi in bolj dolgotrajnega truda bo treba, da pokončaš razne gosenice, ki vrtnico napadajo v svoji nenasitljivi požrešnosti ter jej uničujejo peresa in to najrajši najbolj nežna, žro okoli popka in cvetja. Odrežeš si cvet od vrtnice ali zase ali za druge, če primanjkuje lepo zelenega peresca krog cveta, ne ugaia ne tebi, ne drugim, ker ni okrašen s potrebnim zelenjem. A vrh tega škoduje gosenica rasti vrtnice, ker uničuje peresca. Zatorej gosenice raznih vrst zasleduj, ako jih najdeš na vrtnici. Mudijo se na popkih in vejicah, ob gornji in spodnji strani peresc, pogosto tudi zavite v peresce. Da se znebiš te golazni, ti ne preostaja nič drugega, kakor jih pobrati in pomandrat na tleh. Najbolje in najsigurneje nastopaš proti tem škodljivkam, ako zasačiš zalego njihovih jajčec ter jo uničiš. Najdeš jo okrog vejic ob perescih in v peresce povito.

Kaj pa z listno ušjo, ki je kar mrgoli ob koncu nežnih vejic? Spreminja se vreme, sedaj toplo solnce, sedaj topel dež, listno uš to hitro pomnoži in ni je vrtnice, na kateri bi v množini ne nastopila v zeleni in rujavi barvi ter je zelo nadležna vsakteremu, ki se bavi z vrtnicami. Da vrtnico očistiš listne uši, deni staro obrabljeno rokavico na roko in zmečkaj to golazen. Ali pa skuhaj zavoječ tobaka v 6 l vode ter pomoči v to že ohlajeno tekočino od uši obdane vejice. Tekočino pa ohrani, ker jo mogoče še potrebuješ ob drugih prilikah.

Neka druga uš se tesno drži stebelc in tudi vejic vrtnice. Izgleda kakor bela krasta. Sredstva zoper njo so ščetka (krtiča), tako močna, kakor se rabi za čedenje obuvala, sok tobaka, ali pa se vrtnica rano prireže, predno so se izglele uši iz jajčec.

(Dalje prih. — Samostanski vrtnar.)

Nekaj o klinčku ali nageljčku. Ena najbolj priljubljenih cvetlic, ki jih goji slovensko srce na oknih in na gredicah, je klinček. Razločujemo poletni nageljček in pa zimski, pravijo mu tudi cepljeni klinček. Poletni nageljček vzgojiš iz semena, ki ga nabiraš od ocvetelih cvetk ter ga useješ na gredice koj spomladi. To leto ti še ne bo cvetel, se bo le razvijal in prezimi ti na vrtu. V drugi spomladi ga zasaadi na prostore, kjer ga hočeš imeti. Tam ti cveti v raznih priprostitih cvetih (einfache Blüten), a v raznih barvah in kaj dobro služi za šopke. Bolj imeniten in po svoji krasoti sloveč je klinček, ki ga imenujemo zimski ali cepljeni. Njegov cvet je dvojen (doppelt) in se ga goji na oknih ter ne prezimi, če bi ga pustila v zimskem času na vrtu. Najraje ga gojilo v lončkih na oknih in zelo ponosno je dekle, če se ji dobro posreči gojitev te cvetke. Toda, kako ga pomnožiš? Odreži popolno dozorelo vejico, ki ima mogoče kakih 6—8 udov. Iz take vejice se lahko vzgojita že dva klinčka. Prereži vejico na dva dela, vsak del ima 3 ude. Tik pod udom odreži in ta ud položi v vlažno, s peskom premešano zemljo, ki je bolj v senci, nego na solncu. Položi ta ud tako globoko v zemljo, da drugi ud in ž njim tretji gleda iz zemlje. Skrbi, da bo zemlja vedno vlažna in kmalu zapaziš, da začne vejica poganjati iz obeh udov, izpod tretjega v zemlji pa ti zrastejo koreninice. Vejico razcepiti ter v njo položiti oves in da vsled kličočega ovsa vejica požene korenine, je popolnoma prazna vera.

Zatiranje predenice (grinte) v detelji. Ker je v zadnji številki «Slov. Gospodarja» neki pisec zaprosil (iz Šalovec pri Središču), da bi naj kdo razložil, kako se zatira grinta, zato hočem to nakratko navesti. Kakor hitro se zapazi predenica v detelji, mora se takoj ta pogubonosna zajedavka iztrebiti. Napaden prostor in še en meter naokoli se mora požeti, grintavo deteljo na mestu sežgati in praznino prekropiti. Detelja okoli gnezda (en meter naokoli) pa se lahko da živini, če še predenica nima cvetja; mora pa se spraviti z njive tako, da se nič ne raztrosi. Da grintava detelja rada pogori, pomešati jo je s slamo in nekoliko s petrolejem poškropiti. Vsekako pa ne kaže grintove detelje pokladati živini, ker seme pride kaljivo na gnoj in od tam zopet na njivo in tako se te kvarljivke ne rešimo nikdar. Ako se pojavi predenica med deteljo, ki traja več let (lucerna), naj se prekopana mesta zopet posejajo, da ni praznin. Tudi se priporoča, da se grinta poškropi z 15—18 odstot. železnim vitriolom, ki uniči predenico in detelja pa se opomore. Vendar pa je zatiranje priporočljivejše ter se je istega posluževati vsakomur, ki še z drugimi sredstvi nima skušenj. Predenica se razmnožuje s semenom in seme je od deteljne težko razločiti. Priporočljivo je, da si naj vsaki nabavi deteljno seme od Kmetijske družbe, ker dotično seme je očiščeno. Ako pa se potem kljub temu v detelji predenica pojavi, ne sme to biti nerazumljivo, ker predenično seme je lahko bilo že poprej več let v zemlji, ali pa se tudi raznosi po pticah. — Nekaterim se namreč vidi vse takoj goljufivo in nerazumljivo. Znan je namreč daleč naokoli neki grajščinski oskrbnik blizu Ormoža, ki smatra to za nerazumljivo, če pride v preši, kjer se najprej prešajo jabolke, potem pa grozdje, jabolkov zdrob (ali drobci) v vinski mošt.

Val. Brumen.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 4. novembra v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta) z naslednjim

vsporedom: 1. Poročilo. 2. Volitev delegatov za skupščino. 3. Slučajnosti. 4. Predavanje gozd. svetnika g. Urbasa.

Kmetijska podružnica na Frankolovem ima poučni shod v nedeljo, dne 4. novembra popoldne po večernicah v društveni dvorani. Govoril bo potovalni učitelj g. M. Zupanc iz Celja o svinjereji. Vabijo se vsi, zlasti žene, da se v najobilnejšem številu udeležijo iz domače in sosednih župnij.

ZITNI TRG.

Porast vrednosti dinarja in občutno pomanjkanje gotovine sta precej spremenila položaj na žitnem trgu. Dočim smo v začetku žetve pričakovali, da bo mogoče celo količino za izvoz določenega žita izvoziti v dveh mescih, vidimo sedaj, da se je izvozilo iz naše države od 1. julija do 1. oktobra samo 14.600 vagonov žita, za izvoz pa še ostane 55.000 vagonov. Ker pa je pričakovati, da bo dinar še nadalje raste, naši pasivni kraji pa letos tudi ne bodo toliko rabili, kakor lansko leto, zato hitijo vsi producenti žita, da kolikor mogoče hitro prodajo svoje blago. Konzum pa se vzdržuje večjih nakupov, ker bodo cene morale na vsak način pasti.

Moka. Pri moki neprestano padajo cen, pa se dobi v Bački nularica že 100 kg po 550 D. Na zagrebški žitni borzi je bila moka dražja in sicer se je prodajala po 585—590 D.

Pšenica. Cene pri pšenici padajo, sicer ne tako naglo, kot pri moki, toda stalno. Prodajala se je v začetku po 355 D, proti koncu tedna pa je padla na 340 D. Pa tudi na tej višini se ne bo mogla obdržati, ker jo ponekod v Banatu ponujajo že po 330 D. Po tej ceni bi se lahko prodala pšenica v Čehoslovaško in Avstrijo, ki pa še čakata na nadaljni padec cen.

Koruza. Trgovina s koruzo postaja živahnejša. — Producenti ponujajo v velikih količinah novo koruzo v klasju, pa tudi že izluščeno, umetno posušeno. Stare koruze pa nihče ne kupuje, samo v Novem Sadu je bilo prodanih nekoliko vagonov. Cene novi koruzi v klasju za 100 kg 160—165 D. Nova, umetno sušena koruza se je prodajala po 240—250 D. Stara koruza po 255—265 D.

Oves se ponuja zlasti v Bosni in Slavoniji. Ker se oves ne izvažja, ga malokdo kupuje. Cena 220—235 D za 100 kg.

Fizol. Pri fizolu nam je začela resno konkurirati Rumunija, kjer zlasti Italija, vsled nizke rumunske valute kupuje velike količine fizola. Pisani fizol se prodaja 100 kg po 400 D, dočim je beli nekoliko dražji.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I. 26.50 D, II. 24, III. 20. 1 kg teletine I. 32.50, II. 30. Svinjsko meso je po 35—40 1 kg. Konjsko meso je po I. 12—15, II. 8—10. Kože: 1 kom. konjske kože 150, goveje 240—22.50, telečje 30—32.50, svinjske 7.50—10, 1 kg gornjega usnja 105—120, podplatov 100 do 140. Perutnina: 1 majhen piščanec 20—25, večji 30 do 40, kokoši 50—55, raca 30—40, gos 60—80. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.75, št. 1 6.50, št. 2 6. prosena kaša 7.50, ješpren 6.50, otrobi 2.25, koruzna mo-

ka 4, koruzni zdrob 5—6.25, pšenični zdrob 7.50, ajde I. 16, II. 8.50. Krma: 1 met. stot sladkega sena 75—100, otave 75, ovsene slame 65—75. Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 110 dinarjev.

Lesni trg. Na zagrebški lesni borzi so bile cene (v dinarjih) sredi tega meseca za les, naložben v vagon v Sloveniji ali na Hrvaškem, sledeče: Hrastovi plohi za I. vrste 1900—2200, II. vrste 1300—1600. Hrastovi plohi za furnir 2400—2700. Prvovrstne hrastove deske 2600 do 2800. Izbrana hrastova roba 4200—5000. Hrastove doge 1000 komadov 15.000—18.000. Bukovi plohi I. vrste 300—400; bukov rezan les, parjen, I. vrste 1400—1800. Javorjevi plohi I. vrste 700—800; jesenovi plohi I. vrste 700—800. Mehki les, tesan 350—450; mehki les, rezan 600—700. Brzjavni drogi: hrastovi 60—80, smrekovi 60—70. Železniški pragi: hrastovi 35 do 75, bukov 40 do 50. Drva za kurjavo: vagon prvovrstnih bukovih 2750—3200, drugovrstnih 2200—2400. Drva, mešana, vagon 2400—2700. Bukovo oglje, vagon 10.000—12.000.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 82—83 in pol D, 100 francoskih frankov stane 484—485 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1160—0.1170 D, za 100 čehoslovaških kron 246—247 in pol D, nemška marka ne notira več na zagrebški borzi in za 100 laških lir 370 do 377 in pol D. V Curihi znaša vrednost dinarja 6.87 in pol cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost denarja poskočila za 23 in pol točk.

P. n. občinstvo se opozarja, da pošta ne pošilja nobenih pošilk naprej, ki se glase na kakšne črke kratice (šifre) in poštoležeče. Pri poštoležečih dopisnicah, listih itd. mora biti ime spremljevalca popolnoma izpisano. Škoda za denar, ki ga nepotrebno izdate za »šifrirane« poštoležeče pošiljke! — Upravištvu.

V Slov. Bistrici sta na mestu prejšnjega trgovca Strassgütl otvorila novo trgovino z mešanim blagom Jerman in Vajdič, ki se občinstvu toplo priporočata.

Naše prireditve.

Kat. izobraževalno društvo za Spuhljo, Zabovce in Brstje priredi v nedeljo, 28. okt. v gostilni g. Brenčiča domačo zabavo in tam nastopi prvokrat novostanovljeni tamburaški in pevski zbor. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina za osebo 2 D.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo 28. okt. ob priliki blagosilvanja zvonov vabimo na ponavljanje igre »Cvetina Borogradska« v 7 dejanjih z mešanimi vlogami. Vmes kaka deklamacija, če mogoče tudi petje. — Vrši se po večernicah pri Repenškem.

Med. univ. dr. Ferdo Korun
zdravnik v Šoštanju
ordinira v hotelu „Jugoslavija“.

!! Poskusite enkrat !!

in prepričali se boste, da se dobi v trgovini

Franc Senčar, Mala Nedelja

in v
podružnici v Ljutomeru

razno prvovrstno oblačilno, špecerijsko in drobno blago v veliki izbiri po najnižjih cenah. — Zaloga vseh čevljarskih potrebščin posebno prvovrstnih lesenih žebeljev.

Istotam lahko prodajo te vedno po najboljši dnevni ceni maslo, jajca, suhe gobe, fižol in vse poljske pridelke. Vsakemu se v svojo lastno korist priporoča obisk te solidne trgovine. — 210.

Sadna drevesca se zopet dobe pri M. Hudelist v Mariboru, Ruška cesta 15. 1088

Vrtnarsko posestvo: hiša s 3 stanovanji 3800 kv. m vrta, krasen položaj elektr. luč in vodovod, prodaje Ferdo Korošec, Maribor, Koroška cesta 63. 1105

Fižol vsako množino kupujemo. Ponudbe z vzorci na Golici in Co, Celje. 1089 3—1

Na prodaj je v mestu Maribor stanovanjsko poslopje, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in hleva, posebno za voznike ali obrtnike, ker se iz hleva lahko napravi delavnico. Pri hiši je velik vrt. Vpraša se v Slovenski ulici 37-I. J. Czerny. 1108

Lepo posestvo, blizu Maribora, 6 oralov vinograd, sadonosnik, njive, gozd, žganjarija in čebelarja. Ivan Mlinarič, Glavni trg 17. 1096 2—1

Lepa hiša z velikim vrtom v mestu, v bližini cerkve se prodaja za 400.000 D. Plačilni pogoji lahki. Vpraša se od 2. do 5. ure pop. Ob bregu 24, Maribor. 1086

Cepljene trte vkoreninjenih divjakov in sadna drevesca vseh najbolj rodovitnih in priporočljivih vrst oddaja že sedaj v jeseni po ugodni ceni dobro in zanesljivo blago. Za pismen odgovor je treba priložiti znamke. Alojz Grabar, posestnik in trtnar, Zagorci, pošta Juršinci p. Ptuj. 1033 4—1

Zagač, samski in priden, se sprejme takoj pri Stefanu Kumparič, umetni mlin in žaga, Razkrižje p. Strigova v Medjimurju. 1054 3—1

Prostor za trgovino z mešanim blagom, na prometnem kraju v mestu ali na deželi z inventarjem ali brez, se išče. Lastnik, kateri s takim prostorom in primernim kapitalom razpolaga, se sprejme tudi kot kompanjon, četudi ni strokovnjak. Oglasi pod »Lepa prilika« na upravo lista. 1063 3—1

Prodaja se umetni mlin na stalni močni vodi, pekarna z branjarjo in gospodarsko poslopje z svojo električno lučjo, štirje vrtovi. Proda se pekarna z dvema vrtoma tudi posebej. Pridela se 11 hl vina in 28 hl jabolčnika. Košnje za eno govedo, cena ugodna. Naslov v upravištvu. 713

Sadno drevje, breskve, divjaki. Ameriški ključi, cepljeno trsje nudi Dolinšek, št. 11 pri Mariboru. 1102

Proda se radi selitve malo posestvo, 10 oralov v Kristandolu 40, p. Dol pri Hrastniku. Natančneje pove Mihael Deželak, tam ustmeno. 1091 3—1

Čisti čebelni med (ajdov) kg po 25 D, od 50 kg naprej 5% popusta. Iv. Jurančič, drž. čebelar, pot. učitelj, Sv. Andraž v Slov. gor. 1106

Veliko železno gonilno kolo, 2 m v premeru, 400 kg težko, za pogon mlatilnice ali cirkularne žage itd. se prodaja za 800 D. Iv. Jurančič, posestnik in čebelar, pošta Sv. Andraž v Slov. gor. žel. postaja Ptuj. 1107

Fižol in orehe letošnjega pridelka kupi veletrgovina Ed. Suppanz, Pristava. 1090 4—1

Francis špiralna turbina, — kompletna z regulatorjem, zgrajena leta 1920 v Andriž-Graz, za 5 m padca, 700 sekundlitrov vode, 36 PS, se po ceni prodaja. Ponudbe pod Fr. Lobe, Slovenjgradec. 1100

Kuharica, ki je ob enem dobra gospodinja, se takoj sprejme v župnišče. Kje, pove, upravištvu! 1111 2—1

Sprejmeta se dva oženjena hlapca k volom in drugi govedi. Prednost imajo familije z večjimi delavci. Nastop službe ob Novem letu. Ponudbe se naj pošljejo na oskrbnosti veleposestva Strnišče pri Ptuj, pošta Strnišče. 1112 2—1

Vinčarje s 3 do 4 delovnimi močmi sprejme proti dobri plači takoj grajsčina Slivnica. 1098

Prodajam hiše na najbolj prometnem prostoru v Trbovljah. Hiša je pritična, popolnoma podkletena, s podstrešnim stanovanjem ter je zelo pripravna za kakega obrtnika ali manjšega trgovca. Cena 350.000 D. Drugi podatki se dobijo pri zidarskem mojstru Jur. Ferencu, Trbovlje. 1094 2—1

Malo posestvo v dobrem stanju se prodaja zaradi preselitve. Justina Drobir, Kolberk, p. Zg. Poljskava. 1097

Izjava. Podpisana izjavljava, da ne odgovarja v nobenem oziru za dejanja najinega sina Mihaela Božič ter vsled tega nisva plačnika za vse njegove morebitne dolgov. — Sp. Grušovlje, dne 21. oktobra 1923. Miha in Jožefa Božič. 1104

Priporoča se

na novo otvorena trgovina z mešanim blagom

Jerman & Vajdič

(preje Strassgütl)

v Slovenski Bistrici.

Svoji k svojim!

1—2 1:95

Priden in zanesljiv krojaški učence se takoj sprejme pri F. Bračko, cerkvenik in krojač na Ptujski gori. Zraven se lahko tudi uči cerkveniške službe; mora imeti veselje do cerkve. 1110 2—1

Pletarje izurjene sprejme proti dobri plači od komada Pletarna v Strnišču, Slovenija r. z. z. o. z. Stanovanje preskrbljeno. Delo stalno. 1028

Mlinarskega učenca sprejme takoj Franc Lebarič, umetni mlin, Zg. Sv. Kungota. 1109

Učenec, poštenih staršev se sprejme v pekarni Iv. Francel, Frankopanova ulica 9, Maribor. 1093

Nov enovprežni voz se prodaja v Dev. Mariji v Brezju št. 55 pri Mariboru. 1102

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjamo, da smo

s 25. oktobrom

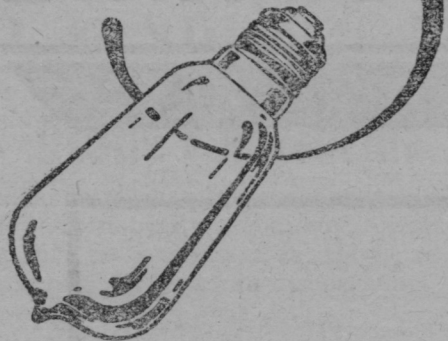
[cene vsemu blagu]

znižali za 15%

Vsakdor, ki si hoče svoje potrebščine za jesen in zimo po res nizkih cenah nakupiti, naj torej ne pozabi si pred nakupom ogledati našo zalogo.

MASTEK & KARNIČNIK, in modna trgovina **Maribor, Glavni trg 16.**

Vertex

Kuharico išče župnišče. Naslov v upravnistvu. 1068 3-1

Posestvo, obstoječe iz hiše, njiv, travnika, gozda, 5 orolov, proda Martin Košar, posestnik, Slavšina štev. 13, p. Sv. Andraž v Slov. gor. 1075 2-1

Išče se v trgovino starejša prodajalka, popolnomavešča mešane stroke. Ponudbe na upravnistvo «Slov. Gospodarja». 1067 3-1

Kmetje, ki bodete v letu 1924 zidali, pozor! V sedanjem času zidati je drago. Kdor pa hoče razne stavbe v kmetijskem gospodarstvu po ceni zidati, naj se obrne na podpisano podjetje, katero mu po nizki ceni izdelava vsakovrstne stavbene načrte; načrti se izdelujejo po najnovejših sistemih, tako da se pri zidanju lahko prihrani ogromni stroški. Naročila za načrte sprejema skozi zimo iz cele Slovenije Korosec Dragotin, stavbenik, Rečica ob Paki. 1078 30-1

Učenec se sprejme takoj iz poštene dobre hiše ne čez 16 let starega, pri Franjo Cvilak, medicinar, svečar in slaščičar v Slov. Bistrici. 1084 2-1

Sodarski pomočniki se sprejmejo v trajno delo pri Francu Repič, Ljubljana, Kolesijska ulica 18. Ponudbe je poslati na naslov. 1080 4-1

Sadna drevseca, jabolke in hruške ter 1-2letne prvovrstne sadne divjake, oddaja drevseca Petra Korman v Skalah, pošta in železniška postaja Velenje. 1087 2-1

Prodaj posestvo, 15 minut oddaljeno od postaje Celje, obstoječe iz ene stanovanjske hiše, ene hiše z gostilniško koncesijo in trafiko, vrta za zelišče in male njive. Na upravo «Slov. Gospodarja». 1083 3-1

Kostanjeva in hrastova taninska drva

ponudite proti takojšnjemu plačilu tvrdki Kupnik, Podplat. — Istotam dobi službo starejši vrtnar. 1079

ENKRAT

za vselej se Vam priporoča samo veletrgovina R. Stermecki, Celje, ako hočete res dobro in po ceni kupiti

ČEVLJE

ročno, domače delo, kakor tudi fine tvorniške, obleke za ženske, moške in otroke, perilo, klobuke, pletene jope, čepice in šale, kravate, rokavice, nogavice in sploh vso modno robo za dame in gospode. — Trgovci en gros-cene. 536

Fižol in suhe gobe

kupuje vsako množino trgovina

A. Požar, Maribor, Gosposka 4

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjige.

„Cirilove knjižnice“ Dosadaj izšlo 7 knjig.

Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Proda se:

- 1 omara 1076 3-1
 - 1 težki voz za par konj
 - 1 ročni mlin za zrnje mleti
 - 4 karnise
 - 1 kompletna konjska oprsna oprema
 - 1 težke sani
 - 1 umivalnik
 - 1 stara, dobro ohranjena vijolina
 - 3 dobro ohranjene moške obleke
 - 1 možka sukna
 - 1 krasen stavbeni prostor ob železnici, 10 minut oddaljen od postaje in meri 15 a 68 kv m.
- Odda se tudi dobro urejena mesnica na zelo prometnem kraju pod zelo ugodnimi pogoji.
- Pojasnila daje lastnica omenjenega v Laškem.

Komes.

Sodi

za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ**, Ljubljana, Trnovo.

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica) 12-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Izšla je BLAZNIKOVA VELIKA PRATIKA

za prestopno leto

1924

ki ima 366 dni.

«Velika Pratika» je najstarejši družinski koledar, koji je bil najbolj vpoštlevana že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 din., kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov, tiskarna in litografski zavod, Ljubljana, Breg 12. 1040 5-1

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalno

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

Realitetna pisarna

Arzenšek & Comp.

družba z o. z.

Celje, Kralja Petra cesta 22

ima na prodaj: hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine, vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposestva žage, mline itd. 939 10-1

TOVARNA KANDITOV

FR. ROZMAN

MARIBOR, — ALEKSANDROVA CESTA 57

priporoča

vse vrste kanditov (bonbone) po najnižjih brezkonkurenčnih cenah!

Zahtevajte cenike!

Telefon 436

Telefon 436

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) ZA OTROKE

Kvišku srca 27, 36, 39 in 40 din.
Rajski glasovi 38, 50 in 52 din.
Priatelj otroški po 6.50 in 7.50 din.
Ključek nebeški po 20 in 30 din.
Angel varih po 11 din.

b) ZA ODRASELE

Bogomila po 15, 20, 25 din.
Pobožni kristjan po 12 din.
Češčena Marija po 14, 48, 60 din.
Marija varhinja po 10, 36 din.
Sv. Alojzij po 15, 34 din.
Nebesa, naš dom po 42 din.
Skrb za dušo po 15, 22, 30 din.
Sv. ura (velike črke) 12, 15, 30 din.
Mali duhovni zaklad (velike črke) 12 din.
Marija Kraljice 42 din.
Venec pobožnih molitev po 40 din.

Venec pobožnih pesmi 15 din.

Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 din.

Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.) 15 din.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del 32 dinarjev.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri 3 din.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src 5 din.

Vir življenja 18 din.

Duša popolna 20 din.

Duša spokorna 20 din.

Bog med nami 12 din.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 din., (zlata obreza) 33 dinarjev.

Slava Gospodu 18 dinarjev.

Nebeška hrana I. in II. del 15 din.

Priprava na smrt 16 din.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakiurno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ
Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje!!!

Sodarji in kovači!

Imam ca 5000 komadov zelo dobro ohranjenih obročev vsake velikosti takoj po najnižji ceni za oddati. — Nadalje kupujem staro železo litino (Guss), kosti, cunje, krojaške in papirnate odpadke, stare spise (akte), knjige in vsakovrstne kovine po najvišjih dnevnih cenah.

Jakob Zagode, Maribor, Tržaška cesta 5.

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA,
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

RUD. SACK

LEIPZIG-PLAGWITZ

Plugi
Brane
Kultivatorji
Okopalniki in portala
Sejalnice

GENERALNO ZASTOPSTVO:

ORBIS d.d. ZAGREB

Poslovalnica: Preradovičeva ulica št. 4. — Telefon 790
Skladišče: Paromlinska cesta št. 1. — Telefon 10

Čuite!**Čuite!**

Ne zamudite
ugodno priliko!

Pojdite pri nakupu manufakturnega blaga v staro-
znano trgovino

CELJE,
tik farne cerkve

CELJE,
tik farne cerkve

Vsled ogromnega nakupa iz prvih inozemskih tvor-
nic se prodaja samo trpežno ter sveže blago po nizkih
cenah.

Vedno velika izbira vsakovrstnega manufakturnega
blaga kakor: moško ter žensko sukneno in volneno bla-
go, vsakovrstne tiskanine, belo in pisano platno, rujavo
kotenino, cajgi, nogavice, letno in zimsko perilo. Poseb-
no velika izbira vsakovrstnih svilenih, polsvilenih rut
in šerp, kakor tudi cajgastih in barhastih rut.

Za obilen obisk se priporoča

Aloiz Drofenik
Celje, Glavni trg 9.

Na drobno!**Na debelo**

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POŠOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA št. 6, reg. z. z n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se
zamore vsak čas dvigniti, po

6%

Stalnejše vloge po dogovoru.

Na drobno!**Na debelo!**

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri trdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

Na drobno!**Na debelo!**

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.